

Emil Kordiovský

950 let od první písemné zmínky o Břeclavi

Není mnoho míst na Moravě, jejichž jméno by bylo uvedeno v písemných pramenech již před 950 lety. Břeclav takovéto výročí v roce 1996 oslavila. Český kníže Břetislav I. totiž musel za trest postavit ve Staré Boleslavi kostel, neboť svévolně při kořistnické výpravě do Polska ze hnězdenského katedrálního chrámu odvezl do Čech ostatky sv. Vojtěcha a těla Pěti bratrů mučedníků pohřbená v jiném hnězdenském kostele. Při příležitosti vysvěcení staroboleslavského chrámu, který se stal chrámem kapitulním, obdrželi zdejší kanovníci řadu darů od knížete i od pražského biskupa Šeběře (ten se totiž také podílel na Břetislavově výpravě). Mezi platy, které měla kapitula a její kanovníci pravidelně dostávat, bylo i půl hřivny stříbra a jeden vůl z místa jmenovaného v listině jako „Bretyzlawe“: *„Bretyzlawe dimidiā marcham et unum bovem“* - Břeclav půl hřivny a jednoho vola.

Břeclav, jakkoli od Staré Boleslavi vzdálená, patřila v té době knížeti Břetislavovi, ba dokonce nesla i jeho jméno, protože teprve nedávno, někdy po řezenském míru uzavřeném s císařem Jindřichem III. v roce 1041, tento pražský Přemyslovec nechal v místech dnešního zámku postavit hrad chránící vstup do země proti tehdejšímu Rakousku. Z toho důvodu český panovník upsal zmíněný plat nově vznikající kapitule z tak vzdáleného a zdánlivě se Starou Boleslaví nic nemajícího místa.

Listina sama je ovšem pozdější opis, neboť v originále se nezachovala. Dokonce historikové nepochybují, že ani nebyla vydána v roce, ke kterému se hlásí, ale pochází až z 13. století. Přesto údaje, které přináší, nejsou zřejmě nepravdivé. Středověké falzum v diplomatickém slova smyslu (diplomatika je v tomto případě věda zabývající se písemnostmi) totiž vznikalo zpravidla ne jako záměrný podvrh mající za cíl podvodným způsobem získat majetkový prospěch, ale spíše jako potvrzení skutečného stavu, o němž se původní písemnost nedochovala, nebo - jako v případě tomto - pro svoji časnost pravděpodobně nebyla vůbec vyhotovena.

První z akcí, které měly toto výročí připomenout, byl seminář v Městské knihovně v Břeclavi pořádaný dne 31. května, k němuž Městský úřad Břeclav vydal ve spolupráci se Státním okresním archivem v Mikulově příležitostný tisk - transkripce, překlad a komentář zakládací listiny staroboleslavské kapituly. Autorem textu je docentka Filozofické fakulty Karlovy univerzity PhDr. Marie Bláhová, CSc. V nákladu 2000 výtisků a 100 ks číslovaných exemplářů jej vytiskla tiskárna Adámek Břeclav. Tento příležitostný tisk navazuje na tradici bibliofilských tisků této tiskárny, která v době, kdy patřila Vladimíru Chlandovi, byla proslavena právě nádhernými bibliofiliiemi, jež zde byly ve třicátých letech tohoto století vydávány. K dispozici je v Městském muzeu a Galerii Břeclav, kde je možno tisk zakoupit.

Josef Černý

300 let školství v Nikolčicích

Z roku 1696 pochází první písemná zmínka o učitelích v Nikolčicích: dostával čtvrtletně dvě měřice žita, koledu (3 krejcarů) a za poznamenání všelijakých obecních potřeb 1 zlatý.

Pro současný pedagogický sbor se tento záznam stal důvodem pro uspořádání oslav. Celoroční přípravy byly zaměřeny třemi směry - získat co nejvíce faktografického materiálu, uspořádat výstavu a připravit důstojný kulturní program.

Další historická zmínka o existenci školní budovy pochází z roku 1714, o tři roky později je uváděn rektor Florian Johannes Kunz. Školní budova s bytem učitele byla postavena v roce 1796 (č. p. 129), dnes slouží jako rodinný domek. V letech 1815 až 1830 působil na škole učitel Matěj Kunz. Shoda jmen je zajímavá, ale nejedná se pravděpodobně o přírodního potomka Floriana Johaneše. Matěj Kunz založil školní kroniku, psanou německy. Na počátku 19. stol. činil příjem učitele 498 zlatých 38 krejcarů, včetně „posnopného“, varhanictví, zvonění proti bouři aj. Od roku 1848 působil v obci celých 46 let jako učitel Jan Procházka. Zachovala se jeho třídní kniha „Soupis pilnosti a pokroků dítek školy Nikolčické v r. 1858“, která pokračuje do r. 1872. Školní kroniku i svůj „Soupis“ psal česky. Jeho dcera Maruška se prý stala jednou z „Helenek“ - inspirací Viléma Mrštika.

Důležitým mezníkem v historii školy se stal rok 1882. Obec prodala školní domek soukromému hospodáři a zadaptovala zemanskou hospodu (č. p. 79). Budova tvoří jádro dnešního školního komplexu, v učitelském bytě jsou dodnes zachovány klenuté stropy. V nové školní budově zvýšené o patro se Jan Procházka stal nadučitelem. Po jeho smrti v r. 1894 přichází na jeho místo František Císař (do r. 1906) současně s nadučitelkou Klementinou Preisovou (do r. 1912). V r. 1902 přibyla další třída a učitelský sbor byl doplněn o Jana Dostála, rodáka z Nosislavi. Jako evangelík měl tehdy šan-

ci sehnat místo jedině v obci s obyvateli této konfese. Legendou se stal František Kloupar, který přišel r. 1905 jako prozatímní učitel a později se stal správcem školy. Působil v obci 26 let až do svého penzionování v r. 1939, ovšem s osmiletou přetržkou v letech 1918 - 1926. Byl to všestranný talent - maloval, režíroval divadla, psal básně a od r. 1927 vedl krásně ilustrovanou obecní kroniku. Z dalších osobností působil v Nikolčicích např. Josef Hájek (1906 - 1914) a Josef Hanák (1918 - 1926).

Na začátku 30. let přibýlo dětí a vznikla další třída. Chyběla však čtvrtá místnost a učilo se na směny. Obecní zastupitelstvo se usneslo na přístavbě. Ta se uskutečnila r. 1932. Celkové náklady 464 000 Kč (z toho 250 000 získáno půjčkou) nesla v plné výši obec a školní rada. Kronikář Kloupar popisuje peripetie prováděcí stavby, zejména složitá jednání obecních orgánů, kdy část zastupitelů stála v opozici. S odstupem času chápeme oprávněnost váhání nad tak velkým zadlužením. Tím více obdivujeme odvážné konečné rozhodnutí o investici. Vždyť tehdy pro vyřešení nejtěžší situace by bývalo stačilo přistavět jednu třídu, ale osvícený starosta Jan Matýšek a další občané snili už o měštance... A tak se stávající budova více než zdvojnásobila - přibýlo celé trojpodlažní východní křídlo s kotelnou, skladem uhlí a školní dílnou v suterénu, po dvou třídách v přízemí a prvním patře, sociálním zařízením a se třemi kabinety, které tvoří druhé patro nad částí staré budovy.

Zajímavou kapitolou se stalo založení měštanské školy. Došlo k tomu v r. 1939. Při záboru ČSR německými okupanty se snažili občané Olbramovic na Znojensku zachránit svou českou menštinovou školu a přestěhovat ji do vnitrozemí. Vhodná budova se našla v Nikolčicích. Byl přivezen nábytek a inventář, přestěhovali se i učitelé v čele s ředitelem školy

Keramika manželů Šemorových

Karlem Krafkou. „Okradení Říše“ mělo dohru i na gestapu, německé úřady požadovaly zaplacení 480 000 korun, po složitých jednáních se spokojily s částkou desetkrát menší. Za války škola praskala ve švech: v roce 1941 ji navštěvovalo 370 žáků ze 6 obcí. Po osvobození byl vypracován velkorysý projekt přístavby tříd, tělocvičny, odborných pracoven, dílen, školní jídelny aj., který by byl předběhl dobu, kdyby nebyl smeten ze stolu po převratu v roce 1948.

Roku 1970 odchází do invalidního důchodu ředitel Rudolf Kolínský, který byl ve funkci od r. 1945, kdy se K. Kraška stal okresním inspektorem. Svým odchodem se R. Kolínský vyhnul politickému šikanování. Tomu už se nevyhnul jeho nástupce Josef Černý, který byl nucen po dvou letech funkci opustit. Za „vlády“ R. Kolínského byly uskutečněny některé náročné opravy školy, zejména náhrada rovných střech z r. 1932 sedlovými a zavedení parního ústředního topení. R. 1972 se stává ředitelkou Zdeňka Dostálová. Do její éry spadá přístavba čtyř kabinetů a generálka elektrických rozvodů. V období normalizace se Z. Dostálová dovedla zastat pronásledovaných kolegů,

takže si u totalitní vrchnosti přes nesmírnou svědomitost a pracovitost nikdy nevysloužila pověst dobré ředitelky. Od r. 1986 byl ředitelem Jaromír Čuta, zakladatel bohatých sportovních tradic školy. Po odchodu svého nástupce do důchodu, se ujíímá v roce 1996 znovu funkce.

V letech 1990–96 řídil školu Josef Černý. Od počátku působení na škole v roce 1961 rozvíjel tradice přírodovědné a kulturně – historické a uplatňoval na škole široce rozpracovaný projekt výchovy k regionálním vztahům, formou exkurzí, soutěží, žákovských akademií, sportovních a dalších akcí, vesměs zdokumentovaných ve „Školním časopise“, vytvářeném převážně dětmi. V letech 1993–96 vyšlo celkem 14 čísel. V roce 1993 se byt v pozměněné podobě podařilo konečně uskutečnit sen z poválečného období. Nákladem 13,5 mil. Kč byla provedena přístavba dvou učeben, šaten, kabinetů, a zejména krásné tělocvičny.

Dostatek inspirace k důstojným oslavám, není-liž pravda? Důkladná příprava oslav se stala věcí celého učitelského sboru a dlužno podotknout, že úkol byl přijat s chutí a pocitem velké zodpovědnosti. Výsledek předčil očekávání a dočkal se

značné odezvy u veřejnosti. První den oslav – pátek 26. 4. – byl spíše jen záležitostí školy. Proběhly sportovní soutěže a ve škole byly i pro veřejnost připraveny výstavy výtvarných, písemných, dílenských prací a pečiva v osmi místnostech.

Jedna třída byla plná výkresů z archivu. Zde mohli najít své práce dokonce rodiče dnešních školáků. Největší pozornost upoutala výstava kronik, fotodokumentace a jiných archivních dokumentů.

V sobotu se odehrával fotbalový turnaj veteránů – bývalých žáků školy. S jeho organizací pomohla místní tělovýchovná jednota.

Hlavní program připadl na neděli. K výstavám ve škole přibyla v kulturním době výstava výtvarných děl bývalých i současných učitelů.

Podařilo se vypůjčit mj. obrazy Fr.

Kloupara a Jana Pěčka, tapiserie Jiřiny Kulíškové, šperky Oldřicha Jedličky. Manželé Šemorovi dodali kolekci keramiky a J. Černý obrazy, kresby a tapiserie. Vystavovali i někteří bývalí žáci školy.

Při úvodním projevu odpoledního programu se obecenstvo na chvíli jakoby přeneslo do doby 300 lety, do konce 17. století tak tragického pro náš kraj. A pak se již přítomní věnovali pásmu lidových písní i interpretaci žáků a učitelů školy. Zdařilý den byl korunován večerním posezením pozvaných hostů – dřívějších i současných učitelů, obecních zastupitelů a sponzorů školy.

Prameny:

Vlastivěda moravská, sv. 79, Brno 1910. Židlochovický okres.

Školní a obecní kroniky

Zbyněk Háber, Hana Potměšilová

100 let ochotnického divadla v Hustopečích

Současná doba, doba pasivního konzumování všeho, co přináší všudypřítomná masmédia, nijak nepřispívá k aktivnímu projevu člověka konce XX. století. Je však našťastí mezi námi mnoho takových, kteří neakceptují tento trend a dávají přednost účinnému projevu amatérské i profesionální divadelní scény jako diváci nebo jako herci.

Dokazuje to i 100 let trvání amatérského divadla v Hustopečích, které jsme si řadou akcí připomněli v průběhu roku 1994. Je třeba připomenout boj za existenci a uhájení českého jazyka, vznik prvních českých spolků, ochotnické scény a její vývoj až do revoluce 1989, kdy vzniklo jakési vakuum, a období posledních let, kdy se opět „vynořuje“ řada nadšených ochotníků a milovníků divadla.

Období 1891 - 1914

Po roce 1850 se Hustopeče staly orga-

nizačním centrem nově vytvořeného politického okresu. Ve městě postupně vznikají okresní hejtmanství, okresní soud, notářská kancelář, okresní školní rada.

V 80. letech 19. stol. se Češi nijak zvlášť veřejně neprojevovali. Vznikají ponejvíce spolky německé. Velký význam mělo založení českého čtenářského spolku v roce 1891. Na jaře 1894 zřizuje čtenářský spolek divadelní soubor. Duší hustopečských ochotníků se stal předseda čtenářského spolku Filip Kuber. Stal se režisérem, jako herec se objevoval v komických rolích. Sestavit divadelní soubor bylo obtížné, ještě větší potíže byly se zaopatřováním jeviště a sálu. Sál se podařilo získat, jeviště, kulisy a oponu si ochotníci vyrobili sami. Druhou oponu, kterou ochotníci získali, namaloval Kuberův švagr Alfons Mucha, který do Hustopečí často jezdíval.

Divadelní produkce byly zahájeny

28. 3. 1894 veselohrou „Staří blázni“. Spolek hrával až do 10. 3. 1912, kdy byl rozpuštěn. Jaký byl repertoár ochotníků? Hrály se převážně nenáročné frašky a veselohry.

8. 9. 1905 se koná první studentské divadelní představení. Byla jím Jarošova veselohra „Omylové světem vládnou“.

Období 1918 - 1938

Kulturní život byl silně poznamenán národnostní otázkou. Mimořádným úspěchem pro českou menšinu bylo zřízení českého reálného gymnázia. Národní jednota ovlivnila práci hudební školy, mužského pěveckého kroužku a ochotnického divadelního souboru.

16. 3. 1919 zahajuje svou činnost divadelní kroužek Slovač. Prvním představením je „Maryša“ bratří Mrštíků. Režie se ujal p. Karel Wohlgemuth. 1. listopadu uvedla Slovač další hru, drama „Ondráš, pán Lysé hory“. Za necelé tři týdny dokázal ochotnický soubor uvést představení další, Skružného veselohru „To byla noc“.

25. března 1920 zahájilo v Hustopečích činnost loutkové divadlo pohádkou „Kofení z Černého vrchu“. 6. 3. 1920 se hrála Slovač Štolbovu veselohru „Maloměstští diplomaté“.

28. 10. 1920 se do společenského života v Hustopečích zapojuje i dramatický kroužek Sokola představením „Pražský žid“.

V roce 1922 se Slovač odmlčela, zato ochotníci Sokola pokračují v činnosti.

Další léta jsou v rukou Okresního osvětového sboru. Hrají 2 až 3 představení ročně, např. v r. 1926 podruhé Lucernu, v r. 1928 Blodkovu operu „V studni“, v r. 1929 „Zvíkovského raráška“ od L. Stroupežnického nebo „Hru o sv. Václavu“.

Období od roku 1945 do současnosti

Po odsunu sudetských Němců se město i jeho okolí zaplnilo českými osídlenci. Po konsolidaci života se brzy začíná rozvíjet i kulturní činnost. Pozadu nezůstalo ani ochotnické divadlo, a tak se v zimní sezóně 1945/46 uskutečnilo první ochotnické představení. Byla to hra F. Langera „Velbloud uchem jehly“. Až do roku 1953

se nepodařilo zjistit, v jakém sledu byly uváděny další divadelní premiéry. Neexistoval totiž žádný divadelní archiv a teprve nyní se sbírají fotografie, divadelní programy, výstřižky z dobového tisku a vzpomínky žijících ochotníků. Zatím víme pouze to, že během 7 let byly nastudovány tyto hry: J. K. Tyl - „Paličova dcera“, G. Preissová - „Gazdina roba“, K. Čapek - „Matka“, V. Štolba - „Na letním bytě“, C. Goldoni - „Sluha dvou pánů“, N. V. Gogol - „Revizor“, K. Simonov - „Ruská otázka“, Moliere - „Lakomec“, A. Jirásek - „Lucerna“, F. Kožík - „Přátelství“, Mrštíkové - „Maryša“, A. Christie - „Deset malých černoušků“.

Většina z nich měla několik repríz před vyprodaným hledištěm, některé byly uvedeny i v okolních obcích. Z režisérů je nutné jmenovat Jiřího Binka, Jana Hofbauera, Jiřího Měřínského a Aloise Weisse. Herecký kádr nebyl stabilní a stále se měnil, i když někteří herci hrají ještě dnes.

V r. 1954 se režisérem souboru stává Jan Jeřábek. První hra, kterou soubor uvedl, byla „Královna Dagmar“, v roce 1956 Moliérova komedie „Zdravý nemocný“. V roce 1957 byla nastudována „Morálka paní Dulské“ od G. Zapolské. S touto inscenací soubor hostoval i na I. ročníku okresní divadelní přehlídky v Kloboukách.

V r. 1958 uvedli ochotníci komedii K. Sabiny „Maloměstské klepny“, v průběhu roku 1959 další tři premiéry - „Kudy kam“, hru Zd. Dufka a Z. Konečné „Hrom do sudu“ a „Dům na rozcestí“ K. Stanislava. V r. 1960 byla dána možnost novým režisérům, a tak Z. Nečas v únoru nastudoval hru A. Jirásky „Pan Johannes“ a na podzim B. Vajpustek Tomanovo „Slovanské nebe“. V r. 1961 v režii J. Jeřábka uvádí soubor hru V + W „Těžká Barbora“. V roce 1962 se konal v Hustopečích

I. ročník divadelního festivalu ochotnických souborů okresu Břeclav a domáci se na něm představili hrou A. Parnasse „Ostrov Afrodity“ a v příštím roce na

II. ročníku dramatem I. Kalleye „Noc poznání“. Z organizačních důvodů se další ročníky již nekonaly.

V dalších letech soubor téměř nepracoval. Pravidelná činnost se opět rozproudila až v roce 1975, kdy byla nastudována hra M. Gorkého „Poslední“ (režie

J. Jeřábek). Pro příští divadelní sezóny soubor připravil - v r. 1976 veselohru G. Goldoniho „Treperendy“, v r. 1977 hru M. Twaina „Americký nápadník“, 1978 hru „Patnáct zlatých penízků“. Velkého úspěchu dosáhli v roce 1979 ochotníci uvedením hry J. Kainara „Nebožtík Nasredin“. V roce 1980 nastudoval J. Jeřábek se souborem poslední hru „Pan Johannes“ A. Jiráska.

V roce 1982 se vedení souboru ujímá Jiří Merlíček a v průběhu 8 let nastudoval devět představení. Velký úspěch sklídila hra J. Menzela „Tři v tom“, Klicperův „Hadrián z Římsů“ nebo v r. 1984 již podruhé zpracované „Slovanské nebe“ J. Toman. V roce 1986 soubor přijímá název „Smyčka“ a dále studuje divadelní scénáře, např. v roce 1987 „Zapeklitou komedii“ Z. Kozáka a v roce 1988 „Příběhy z Dekameronu“ v úpravě A. Fuchse. Hustopečský soubor se pravidelně a s úspěchem zúčastňoval okresních divadelních přehlídek v Kloboukách u Brna. V průběhu let 1958 - 1988 zde vystoupil šestnáctkrát.

Po nezdaru s divadelním Burčákovým festivalem, který místní nepochopili a nespojovali s divadlem, organizátoři zase neúplně zvládli organizaci, hledá město Hustopeče své nové zviditelnění v bohaté vi-

nařské minulosti. Díky řadě nadšených organizátorů, milovníků divadla, kultury a tradic vůbec se v Hustopečích zrodila nová tradice - Burčákové slavnosti. Poprvé proběhly za mimořádného zájmu v roce 1995. Jsou koncipovány tak, aby nesuplovaly slavnosti např. ve Znojmě nebo v Mikulově. Jsou založeny na skutečné historické události a tou je jediná na Moravě uskutečněná poprava za krádež hroznů v roce 1610. K této příležitosti napsal pro hustopečské ochotníky hru ředitel brněnského divadla Radost Vlastimil Peška. Komédie nese název „Povedené artikule aneb Kterak Hustopečtí z Horenského práva moudří nebyli, chtěli Jak Bartoš Darkaše L. P. 1610 propadl hrdlem“. Jedná se o hru se zpěvy a její premiéra se uskutečnila v rámci II. ročníku Burčákových slavností v Hustopečích na první říjnovou sobotu roku 1996. Město Hustopeče se připravuje na velké slavnosti v roce 1999, kdy bude městu 750 let a hustopečské ochotnické divadlo chce tuto událost důstojně připomenout nejen v rámci Burčákových slavností na jevišti pod širým nebem, ale i na jevišti Společenského domu s každoročním nastudováním nových a nových divadelních kusů.

Pavel Kabela

Ochotnické divadlo v Boleradicích stoleté

Obec Boleradice leží v severozápadní části okresu Břeclav, mezi městy Hustopeče a Klobouky. Patří k nejstarším obcím na Břeclavsku a má bohatou historii.

K tradicím kulturního dění v obci náleží ochotnické divadlo, které si v letošním roce připomíná významné výročí - sto let trvání.

U zrodu divadla stál učitel Cyril Metoděj Hladký, představitel pěveckého sboru Cyrillská jednota, který r. 1896 obstaral vše potřebné k tomu, aby se poprvé rozvěřila divadelní opona. Ochotnické divadlo v Boleradicích tak vykročilo na cestu k divákům zdramatizovaným románem Karolíny Světlé „Kříž u potoka“. Činnost sledoval svého času i spisovatel Alois Mrštík a dokonce osobně zhlédl nastudování hry „Maryša“.

Tuto činnost postupně od Cyrillské jednoty převzal na sebe Sokol a Orel, stálí rivalové v aktivitě v obci. Z dochovaných zpráv tělovýchovné jednoty Orel před první svět. válkou vyplývá, že se hrávaly 2 až 3 divadelní hry ročně, mezi dvěma válkami pak dokonce 5 i více ročně. Bylo to vrcholné období ochotnického divadla. Tak např. v r. 1931 byly uvedeny tyto divadelní hry:

1. ledna „Románek na horách“ od Josefa Skvrněného a „Neviděli jste Aloise?“ od Rudy Maříka,

7. a 8. února „Námořníkův sen“ od J. Kolibříka,

1. března „Stržený kříž“ od J. G. Rossa,

5. dubna „Halleyova kometa“ od Bognera,

6. září „Vojna jako řemen“ (autor neuvědlen),

28. října „Ve spárech rakouského orla“ od Rudy Maříka

6. prosince „Irenčino vítězství“ od Baldy a „Mnislav a Běla“ od Rudy Maříka.

Byly to tehdy převážně operetky a jednoduché veselohry, ale také hry náročné

a klasické. Nejčastěji je režíroval Vl. Soukop, Rochus a Albín Stehlíkovi a J. Machač.

Po osvobození se opět s elánem hrálo na dvou jevištích. Repertoár byl orientován na vlasteneckou tematiku. Začalo se provozovat i loutkové divadlo s klasickými loutkami, o to se postarali především mládežníci (místní střední škola). Pravidelně hrálo i dětské divadlo.

Negativní vliv na divadelní činnost měly únorové události, nastolený politický vývoj a celkové poměry. Na čas zapříčinily útlum v kulturním životě obce. Orel byl zákázán a Sokol přeorganizován. Postupně se však začíná opět hrát pod hasičskou jednotou a vzniklou osvětovou besedou. Tradici se podařilo udržet dál, činnost se nepřerušila a nezanikla a postupně se hrálo se stále větším zájetím.

Dnes vede soubor paní učitelka Alena Chalupová. Má 30 členů různých věkových kategorií. Naši ochotníci jsou téměř jediným vesnickým souborem s pravidelnou činností, který každoročně inscenuje minimálně jednu divadelní hru, s níž se zúčastňuje pravidelně krajské a národní přehlídky. Divadelní hra „Maryša“ od bratří Mrštíků byla v roce 1982 navržena na Národní přehlídku vesnických divadelních souborů ve Vysokém nad Jizerou. Bylo to vůbec poprvé v celé historii amatérského divadla okresu Břeclav, že se některý soubor celonárodní přehlídky účastnil. V roce 1988 nastudovali hru Ladislava Stroupežnického „Naši furianti“ a na národní přehlídce ve Vysokém nad Jizerou získali vítězství. Podruhé získal soubor hlavní cenu na této soutěži v roce 1991 za provedení hry Aloise Jirásky „Lucerna“. Samozřejmě nechybí na krajské přehlídce v Němčicích nad Hanou, které se každoročně zúčastňuje a která předchází již zmíněné národní přehlídce.

Nejvyšší metou ochotnického divadla je účast na celostátní divadelní přehlídce

„Jiráskův Hronov“. Našemu souboru se i tento sen splnil v r. 1992.

Velkou ctí a oceněním bylo zahraniční vystoupení a hostování ve Švédsku v r. 1993 a v následujícím roce v Anglii. V obou případech s hrou Františka Kožíka „Šavle a píseň“ za doprovodu cimbálové muziky Vonica z Krumvíře, s níž soubor úzce spolupracuje.

V roce 1996 nastudovala režisérka Ale-na Chalupová úpravu díla bratří Mrštíků „Rok na vsi“. Premiéra byla v dubnu, setkala se s velkým úspěchem, a proto byla hra uváděna několikrát. Soubor se s ní účastnil krajské přehlídky v Němčicích nad Hanou. Po úspěchu absolvoval opět Vysoké nad Jizerou v měsíci říjnu.

Divadelní soubor pořádá v zimním období také divadelní plesy. Ochoťníci tak navázali na bál českých vlastenců, kte-

rého se před sto lety účastnili bratři Mrštíkové a malíř světového jména Alfons Mucha. 10. února 1996 byl uspořádán v tomto duchu ples v dobových kostýmech. Zde byl soubor slavnostně pojmenován „Divadelní spolek bratří Mrštíků“.

Divadelní mládež se také nechává slyšet a vidět. Děti připravily divadelní představení „Království pod lípou“ pod režijním vedením paní učitelky a ředitelky základní školy Milady Horákové. Hrály je 7. a 9. června 1996 a sklídily velký úspěch. Rostou tedy další pokračovatelé tohoto krásného koníčka, této krásné činnosti.

Za celou touto činností se však skrývá velké množství obětavaného osobního času, dřiny a odříkání. Ale stojí to za to. A tak ochotnické divadlo v Boleradicích obohacuje kulturní život již sto let a bude i nadále.

Jan Kachyňa

Folklorní soubor Vonica Krumvíř

Folklorní soubor Vonica Krumvíř vznikl v roce 1982. Navázal na dlouholetou tradici zdejšího Slováckého krúžku, který působil pod vedením strýce Martina Foretníka až do roku 1980. Soubor Vonica založil ing. Jan Kachyňa, v té době vedoucí cimbálové muziky, která už dva roky doprovázela dětský soubor „Pantlička“, vedený Ludmilou Požárovou. Od samého začátku byl nedílnou složkou taneční soubor, vedený ing. Liborem Petrášem.

K nejvýznamnějším osobnostem v uměleckém vedení souboru patří ing. Jan Kachyňa, Jan Zaviáčik z Terezína, ing. František Koráb, nynější primáš cimbálové muziky, a ing. Libor Petráš, vedoucí taneční skupiny.

Na uměleckém rozvoji souboru „Vonica“ se také podíleli paní dr. Zdeňka Jelínková, Jan Loutchan a v neposlední řadě dřívější primáš cimbálové muziky ing. Josef Donné z Krumvíře.

Soubor interpretuje písně, zvyky a oby-

čeje kraje hanáckých Slováků, který se rozprostírá od Žďanic až po Pálavské vrchy. Dále objevuje a získává zájem o píseň a tance z Kyjovska, Kopanic, Boršic, ale i z východního Slovenska. Za svého působení absolvoval mnoho folklorních festivalů doma i v zahraničí. Z domácích festivalů to byly zejména Kraj beze stínu v Krumvíři, slavnosti v Tvrdonicích, Strážnici, Hudecké dny Slávka Volavého v Břeclavi, zahraniční zájezdy na festivalech v portugalském Portu, italské Petině, rakouském Klagenfurtu, ve Velké Británii apod.

V současné době účinkuje v souboru 5 až 8 tanečních párů, tři sóloví zpěváci a deset členů samostatné cimbálové muziky. Ve vybavení jsou kroje krumvířské, kopaničářské a východoslovenské. Domácí hanácko-slovácký repertoár obsahuje zejména krumvířské hody, hodovní zavádku, tance skočné, obřad volení stárků a fašank. Písně jsou z Krumvíře, Klobouk, Morkůvek a okolí. Současné sou-

bor „Vonica“ spolupracuje také s klobouckým mužským souborem.

Nynější cimbálová muzika „Vonica“ je desetičlenná, plně závislá na zřizovateli – Obecním úřadu Krumvíř. Nástroje i krovové součásti jsou zcela ve vlastnictví jednotlivých členů cimbálové muziky.

Organizačním vedoucím je ing. Jan Kachyňa (cimbál), primášem muziky ing. Frant. Koráb (housle), o umělecké vedení a růst cimbálové muziky se stará Jan Zaviačič z Terezína (viola).

Dalšími členy cimbálové muziky jsou ing. Libor Otýpka (2. housle), Antonín

Bukovský z Kobylí (housle), který je zároveň druhým primárem. Dále v muzice hrají Jindřich Demela (viola, basa), ing. Jiří Kučera (basa), ing. Radek Pekařík z Kobylí (viola), Jaroslav Konečný (klarinet) a Liduška Mrázková z Borkovan (violoncello).

Muzika a její členové vykazují velmi bohatou činnost, která spočívá zejména v prezentaci obce a kraje hanáckých Slováků na domácích i mezinárodních folklorních festivalech. Pravidelně účinkuje ve vinném sklepe Kašnice, který patří firmě HUDSON, s.r.o., Klobouky u Brna.

Hana Krajčovičová

Vznik a první úspěchy Základní umělecké školy v Kloboukách u Brna

Je paradoxní, že v kraji, v němž hudbu a zpěv mají lidé v krvi, existovala jen pobočka základní umělecké školy, ve které vyučovali tři učitelé. Tento stav Školský úřad v Břeclavi napravil a od 1. ledna 1995 zřídil v Kloboukách samostatnou základní uměleckou školu. Ideálem je plně organizovaná škola se čtyřmi obory: hudebním, tanečním, výtvarným a literárně-dramatickým. Výtvarná výchova a literární kroužek úspěšně fungují na základní škole, proto jsme se zaměřili jen na obor hudební a taneční. Pedagogický sbor jsme rozšířili a na naší škole vyučuje od 1. září 1996 celkem devět kvalifikovaných pedagogů.

Hudební obor hodláme rozšířit co nejvíce, aby v našem regionu bylo co nejvíce hudebně vzdělaných dětí. Vyučujeme u nás hru na všechny smyčcové nástroje, všechny dechové nástroje, pro velký zájem se bude od 1. září vyučovat hra na keyboardy a další novinkou je výuka sólovému zpěvu. Abychom motivovali žáky

dechového oddělení, založili jsme dětskou dechovku, která již měla svoji úspěšnou premiéru, a dalším našim vytčeným cílem je založení dětské cimbálové muziky.

K hudbě patří neodmyslitelně také tanec. V našem tanečním oboru studuje 50 děvčat tance lidové, moderní a také základy klasického baletu. O studium na naší škole je velký zájem a dojíždí k nám žáci z 8 okolních vesnic. Je pochopitelné, že každé dítě, vystupuje nejraději doma, v rodné vesnici, a proto pořádáme koncerty nejen v Kloboukách u Brna, ale také v Morkůvkách, Boleradicích a chystáme se do Krumvíře. Žáky úspěch z vystoupení povzbuzuje k usilovnější práci a rodičům se tím dostane poděkování nemilejší.

Pedagogický sbor na ZUŠ tvoří kolektiv zapálených muzikantů, kteří mají svoji práci rádi. Jejich přáním je, aby v našem kraji bylo co nejvíce hudebně vzdělaných mladých lidí, co nejvíce muzikantů.

Svatava Kovářová

Základní škola v Brumovicích na Moravě se představuje

Základní školu v Brumovicích navštěvuje 75 dětí v pěti třídách, z toho dvě děti z Morkůvek, pět z Kobylí a osm z Velkých Pavlovic. Škola zaměstnává pět učitelů včetně ředitelky, tři vychovatelky ve školní družině a dvě správní zaměstnankyně.

Výuka ve škole probíhá podle programu obecná škola. Naším cílem není „nahlévání“ hotových poznatků do hlavy, drill a ukázkování dětí, ale snažíme se, aby v naší škole skutečně „vznikalo“ poznání, děti se učily myslet, diskutovat, spolupracovat, prožívat, poznávat druhé a respektovat je. Vycházíme z potřeb dětí, co děti v dané třídě umějí, chtějí, mají rády. Společně s dětmi hledáme cesty za vzděláním, spoluvytváříme různé situace a smysluplné činnosti, které děti skutečně rozvíjejí.

K tomu, aby se tato přeměna školy mohla uskutečnit, bylo třeba změnit prostředí i atmosféru. Během dvou prázdninových měsíců roku 1994 došlo za finanční podpory obecního zastupitelstva i podnikatelů k celkové přeměně interiéru, s cílem vytvořit podnětné prostředí vybízející k činnosti a aktivitě nejen dětí, ale i ostatní pracovníky. Atmosféra školy je založena na přátelském a vnímavém vztahu mezi dospělými a dětmi, mezi dětmi, mezi dospělými. Pedagogové jsou tvůrčí učitelé, kteří musí dobře znát a pedagogicky respektovat nejen předepsanou a žádoucí, ale i prakticky dosaženou úroveň svých žáků. Musí přihlížet k aktuálním a regionálním okolnostem, které v standardních osnovách nemohou být zahrnuty, musí umět pedagogicky diagnostikovat, projektovat i motivovat v nejrůznějších výchovně-vzdělávacích situacích. Musí umět spojit náročnost

s láskou, logiku s citem, plánovitost s improvizací atd.

Při práci s dětmi je využívána metoda projektového vyučování, splňující představy o smysluplnosti výuky, logickém propojení vyučovacích předmětů a angažovanosti žáků. Prostřednictvím dramatické výchovy je podněcován osobnostní a sociální rozvoj dětí.

Vzhledem k tomu, že se pojetí vyučování na brumovické škole měnilo a mění ve prospěch výchovy k humanizaci, nevyhovuje hodnocení dítěte známkou. Proto jsme přistoupili k hodnocení slovnímu, které umožňuje komplexní posouzení celé žákovy osobnosti včetně posouzení vývoje a prognózy. Prostřednictvím slovního hodnocení chceme dítě aktivizovat, zjistit, co umí, a ne dítěti dokázat, co neví. Hodnocení nesmí vyvolávat napětí, usilujeme o atmosféru klidu, sebepoznání. Snažíme se úzce spolupracovat s rodiči, mateřskou školou i ostatní veřejností, vedeme děti k vlastenectví, k pocitu sounáležitosti.

Při škole pracují nepovinné předměty pohybové výchovy a sborový zpěv, kroužek národopisný a společenského tance. V hodinách hudební výchovy hrají všechny děti na zobcové flétny.

Za cíl přeměny školy v Brumovicích považujeme dvě úzce propojené skutečnosti. Za první, důsledné uplatňování takových přístupů ke každému dítěti, které skýtají bohaté možnosti pro rozvoj jeho osobnosti. Za druhé, takové shrnutí obsahové stránky, aby se podávaná látka stala východiskem vzdělání. Jde o to, aby se dítě orientovalo ve světě a vydalo se dál na cestu jeho poznávání. Chceme, aby byla škola skutečnou „dílňou lidskosti“.

Marie Němečková

Investiční akce v Divákách v letech 1994–1996

V porevolučních letech se mění tvář mnoha obcí i měst. Nejinak je tomu i v malé obci Diváky, kde se stále něco buduje, rekonstruuje a staví ku prospěchu obce i jejích obyvatel.

V oblasti ochrany životního prostředí se stala velmi důležitou obecní plynofikace, jejíž stavba proběhla za rekordních 133 pracovních dnů. Projekt plynofikace obce Diváky vycházel z rozpočtu finančních nákladů ve výši 3 900 000 korun. Obec sdružila na tuto stavbu od místních podnikatelských subjektů 400 000 korun, dále od Plynáren na regulační stanici 900 000 korun. Veškeré zemní práce pak provedla obec sama a tím ušetřila náklady na stavbu ve výši zhruba 1 milionu korun. Vzniklo dílo v celkové finanční hodnotě 3 763 000,- Kč. Je majetkově rozděleno na podíl pro plynárny v hodnotě 900 000 korun za regulační stanici a 2 763 000 korun pro obec Diváky za plynovod.

V roce 1994 a 1995 proběhla částečná rekonstrukce kostela Nanebevzetí Panny Marie v Divákách nákladem 900 000 korun. Byl opraven střešní plášť chrámové lodi a provedeno statické zabezpečení. V roce 1996 byla prováděna rekonstrukce střechy věže včetně nového pokrytí

měděnou bobrovkou, generální oprava hodin a oprava omítky věže. Je třeba ještě provést výstavbu opěrných zdí, sanační omítky kostela proti zemní vlhkosti a opravit zbývající omítky. Celkové náklady na opravu kostela činí 4 000 000 korun. Při opravě věžní střechy byla vyměněna také zlacená bání - makovice a také kříž nad bání.

V roce 1995 se rovněž uskutečnila výstavba kaskád na Diváckém potoce, aby byly odvedeny přebytečné srážkové vody a zpomalen jejich tok. Přehradý kaskád ze staré prorezivělé oceli byly nahrazeny žulovým kamenem a koryto potoka rozšířeno.

V areálu středního odborného učiliště byla během dvou let provedena v souladu s požadavky Památkového ústavu v Brně rozsáhlá rekonstrukce budovy Borne misza a postavena čistička odpadních vod v celkové hodnotě 23 500 000 korun. Učiliště tak získalo čtyři moderně vybavené učebny a v nové půdní vestavbě kanceláře. V přízemí vznikla nová kuchyně a jídelna, rozšířená o prostor s původním klenutým stropem s kapacitou 80 míst. Je využívána i pro soukromé účely, např. svatby.

Josef Martuška

Tvrdomské slavnosti 1996 (Podluží v písni a tanci)

Největší kulturní událostí roku, která přesahuje svým významem obec Tvrdomice, jsou bezesporu národopisné slavnosti „Podluží v písni a tanci“. V letošním roce se konaly ve dnech 7. až 9. června, a to již po třiačtyřicáté.

Byly zahájeny v pátek 7. června přehlídkou lidových hudeb. Účinkovaly dechovky:

Podlužanka z Tvrdomic, kapelník Jaroslav Janota

Vracovjáci, kapelník Pavel Loprais

Tvrdomčanka, kapelník Josef Hunkař

Zlatulka z Lanžhota, kapelník Petr Straka

Slavkovčanka z Nového města na Moravě, kapelník L. Filipi

Lanžhotčanka, kapelník Emil Hrubý.

Autorem pořadu byl Josef Hunkař, slovem provázel Stanislav Pěničák. Vystoupení těchto souborů dalo jasnou odpověď na otázku, zda přežije dechovka rok 2000. Dechovky to dokázaly jak svojí uměleckou úrovní, tak i věkovým průměrem muzikantů, neboť jsou to převážně mladí hudebníci. Páteční program zhlédlo 905 platících diváků, což je o něco méně než v minulých letech. Možná to bylo tím, že se návštěvníci báli štipanců od letos přemnožených komárů. (V pátek odpoledne byl proveden v areálu postřik proti tomuto hmyzu, protože jinak by byl pobyt v přírodním amfiteátru téměř nemožný, hlavně ve večerních hodinách.)

V sobotu 8. června probíhaly od 17 hodin soutěže ve zpěvu, tanci a o stárkovské právo. Autorem pořadu byl Jan Janulík, pořad uváděla Marta Tesaříková z Ladané. Celkem se představilo 38 soutěžících, soutěžilo se v 5 kategoriích pěveckých a o stárka Podluží. Vítězi jednotlivých kategorií se stali:

sólo ženy - Jana Tučková z Moravské Nové Vsi

sólo muži - Josef Imrich z Prušánek

duo ženy - Alena Zajícová a Ivona Bízová z Týnce

duo muži - Marek a Josef Imrichovi z Prušánek

smíšené duo - Jana Tučková a Karel Čapka z Moravské Nové Vsi.

Stárkem Podluží se stal Štěpán Hubačka z Lužic.

Je velká škoda, že v soutěži nevystoupil ani jeden mužský nebo ženský sbor, dokonce se soutěže nezúčastnil ani místní dívčí sbor. Sbory mužů a žen z okolních vesnic a z Tvrdomic vystupovaly až ve večerním pořadu mimo soutěž, kvůli čemuž se večerní pořad neúměrně protáhl do pozdních nočních hodin.

Ve večerním programu vystoupili vítězové soutěží a finalisté soutěže o stárka Podluží. Potom následoval vzpomínkový pořad cimbálové muziky Jožky Severina k nedožitým 70. narozeninám známého zpěváka Podluží Jožky Severina. Cimbálová muzika Hudci připravila pořad písní Vladimíra Hnátka, které v současné době vycházejí na kazetě. Interprety písní byli mezi jinými i sourozenci Baťkovi a sestry Bartošovy. Potom vystoupil folklorní soubor z Mrákova.

Sjížděním krojové chasy na vozech tažených koňmi začínal již tradičně v neděli dopoledne třetí den slavností. Toto sjíždění vozů má ukázat návštěvníkům slavností, jak probíhají tradiční hody ve Tvrdomicích a ve vesnicích v blízkém okolí. Přijíždějící krojované mládence vítal na náměstí stárek Podluží a do pochodu a při verbuňku hrála dechová hudba Zlatulka. Přijelo celkem 6 vozů z Lanžhota, Kostic, Hrušek, Moravské Nové Vsi, Lužic a Staré Břeclavi, krojovaných mláďenců byla plná stovka.

Odpolední program byl již tradičně za-

hájen průvodem krojovaných účinkujících obcí pod názvem „Hore Tvrdonica-ma“. V čele průvodu šel stárek Podluží, za ním obecní zastupitelstvo se starostou obce Janem Netopilíkem, zástupci Okresního úřadu v Břeclavi a ostatní čestní hosté, za nimi pak krojovaní účastníci slavností. Průvod zářil pestrostí krojů a do kroku asi 450 účinkujícím hrály dechové hudby Zlatulka a Tvrdončanka. Po delší přestávce se v průvodu objevili i členové souboru z Mrákova. Tento soubor se v minulosti zúčastňoval slavností pravidelně. Ve svém programu se zaměřoval na úlohu Chodů jako ochránců naší hranice.

V odpoledním programu vystoupili vítězové zpěvácké soutěže dětí „O malovaný tulipán“, dále pak dětské soubory Mateřské školy Tvrdonice a Lanžhot, Pomněnka Tvrdonice, Břeclavánek I. a II., Slovácké krúžky z Tvrdonic, Kostic a Týnce, národopisný soubor Břeclavan a již zmíněný soubor z Mrákova. Autory programu byli Jaroslav Tuček, František Balík a Zdena Šlichtová, která zároveň pořad konferovala.

Nedělní program zhlédlo pouze 711 platících diváků, což bylo podstatně méně než bývalo v minulosti. Tuto malou návštěvnost lze přičítat příliš velkému vedru, takže lidé dali asi přednost koupání. Nejvíce lidí, více než 1150, navštívilo slavnosti v sobotu. Největší zájem je v posledních letech o sobotní soutěž o stárka Podluží. Letošní ročník Tvrdonských národopisných slavností můžeme hodnotit jako průměrný, a to jak co do kvality programu, tak i co do návštěvnosti. Srovnáme-li letošní počet diváků s rokem minulým, tak letos navštívilo Tvrdonice o 2067 lidí méně než loni.

Není mým úkolem hodnotit tuto kulturní akci, ani to není v mé kompetenci, ale přesto vyslovím svůj soukromý názor na to, jaké faktory hrají důležitou úlohu pro zdar slavností. Byl jsem totiž někdykrát předsedou, místopředsedou i členem přípravného výboru slavností, dokonce i členem stravovací komise. Pracoval jsem s pány Janem Kružíkem st. i Jo-

sefem Severínem st., což byly velké osobnosti našeho Podluží.

1. Především v posledních letech jsou problémy s obsazením funkcí v přípravném výboru slavností, zejména jeho předsedy. Bývá jmenován radou obecního úřadu pozdě, což se nutně projeví v další organizaci slavností.

2. Není snadné získat pochopení významu slavností pro celý region a ne jen pro Tvrdonice ze strany okolních obcí na Podluží a tyto slavnosti podpořit účastí jejich souborů i jednotlivců v soutěžích. Především by bylo třeba většího pochopení se strany starostů sousedních obcí, kteří se k nim staví netečně, ba až záporně, což mohu potvrdit z doby nedávno minulé, kdy jsem s nimi jednal jako člen okresního shromáždění. Slavnosti nemají význam pouze pro Tvrdonice, ale pomáhají udržovat folklór na našem malebném Podluží. Bez těchto slavností a jejich podpory by velmi rychle zanikly jak naše krásné kroje, ale i zvyky a upadaly by v zapomnění i naše podlužácké písničky. Přije si snad někdo, aby Podluží ovládly jen „bujaré diskotéky“, jejichž výsledkem je zpravidla jen ničení soukromého a veřejného majetku?

3. Dalším důležitým faktorem pro úspěšné konání slavností je i podpora ze strany sponzorů, a to jak finanční, tak i materiální. Bez jejich pomoci by se slavnosti nemohly konat, neboť dotace na tuto činnost v dnešní době neexistují. Letos se podílelo na přípravě slavností 20 sponzorů, což je o 2 méně než v roce minulém.

4. V neposlední řadě je důležitá bezplatná pomoc jednotlivých politických stran i společenských organizací v obci při přípravě slavností a zabezpečení pořadatelské služby. V tomto směru se nám práce celkem daří, každoročně se do práce zapojují myslivci, oddíl kopané i ZO KSČM, největší tíhu však nese obecní úřad za pomoci členů Slováckého krúžku.

Pevně věřím, že pokud pochopí význam slavností nejen občané místní, ale i všichni Podlužáci, mají národopisné slavnosti Podluží v písni a tanci reálnou naději na svou 44. reprízu.

Josef Martuška

Polka fest 96

Významnou kulturní akcí, která se uskutečnila ve Tvrdonicích, je i hudební pořad „Polka fest 96“. Tuto akci pořádala v přírodním areálu ve Tvrdonicích Česká televize Brno. Bylo to moravské finále dechových hudeb, na němž se představily dechovky Ledecanka, Templáři, Borkovanka a Straňanka.

V soutěži zvítězila dechová hudba Straňanka, která získala zároveň i cenu diváků.

Celý program konferoval Zdeněk Junák. Hosty pořadu byli i Lubomír Lipský a Stela Zázvorková. Program byl velmi zdařilý, nepřálo mu však počasí, takže natáčení muselo být několikrát přerušeno pro hustý déšť.

Je škoda, že tak krásný přírodní areál ve Tvrdonicích není více využíván k podobným kulturním akcím. Možná tomu tak bude v budoucnosti, protože se kameramani snažili v průběhu pořadu snímat i toto krásné prostředí.

Jitka Matuszková

Kácení máje v Ladné

Hody jsou nejslavnější událostí ve všech vesnicích na Podluží. Obvykle začínají s měsíčním předstihem zahráváním hodů, vlastní hody trvají tři dny a po týdnu jsou ukončeny taneční zábavou na hodky. Ne však v Ladné, kde za měsíc po hodech mají taneční zábavu spojenou s kácením máje. Muzikanti zahrají u máje píseň »Loučení«, chlapci ji podkopají a dovezou ke stárkovi. Na Podluží je to ojedinělý případ obřadního kácení máje a v Ladné se udržel i s taneční zábavou dodnes. Všude jinde chlapci máji shodí bez jakéhokoliv ceremoniálu a dřevo prodají, vydraží, nebo si je nechají stárci, nebo je mládež spálí při společné vatře někde mimo vesnici.

Kácení máje v Ladné bývá v sobotu a svým obsahem i formou odpovídá hodoému vybírání »rži“. Rozdíl je v tom, že obchůzky předchází shoení máje v sobotu ráno, výjimečně již v pátek. Dnes hlavní díl práce zvládne autojeřáb. Dopotledne, asi v deset hodin, zahrají muzikan-

ti u hospody již zmíněnou píseň, která je počátkem celého obřadu i obchůzky.

V roce 1993 průběh celé slavnosti řídily dvě stárky. Ten rok byl pro naše hospodářství kritický, což se projevilo i omezením počtu tanečních zábav. V Ladné dokonce měli obavy, že se neuskuteční ani hody. Příliš mladí stárce se totiž zalekli velké finanční odpovědnosti spojené s pořádáním hodů a své funkce se vzdali. Všichni prý již byli srozuměni s tím, že hody nebudou, když se děvčata chopila iniciativy, zvolila si dívčí stárky a našla si sponzory z řad místních podnikatelů. Chlapci se snažili stárkám pomáhat a každou vždy jeden doprovázel. Fakt, že chlapci nechtěli dělat stárky, starší lidé kritizovali, organizační schopnosti stárce však pochválili. Mladší to odbyli slovy, že v sousední hanáckoslovácké oblasti mají také dívčí stárky. Lze říci, že hody byly toho roku vskutku integrujícím faktorem pro celou obec, všichni se snažili stárkám pomáhat, lidé dokonce přicházeli a plati-

li vstupné, i když se hodové zábavy nezúčastnili, takže na peníze od sponzorů se nemuselo sáhnout. Rodiče stárky byli rádi, že se hody konaly, protože je považují za něco tak specifického, že by se měly udržovat. „Je to něco, co nám může celý svět závidět“, řekl otec druhé stárky.

Kácení máje je také příležitostí k vybírání peněz, jak již bylo uvedeno. Chasa chodí s muzikou dům od domu a zve na taneční zábavu. Dříve se současně vybírala „réž“ nebo „turkyň“, někdo dal třeba i slepici, dnes však převažují finanční dary. Večerní muzika začíná kolem osmé hodiny. Na rozdíl od předcházející obchůzky, kterou účastníci absolvují v kroji – chlapci v červenicích a plátěné šňůrkové košili, obě stárky si v roce 1993 oblekly k sukním sametové jupky, fěrtoch, obojek a na hlavu šátek – se k muzice chodí v civilu, snad jen někteří chlapci mají kroj. Příjíždějí rovněž přespolní a jsou patřičně uvítáni pochodem a stárky, které jim zavdají vína.

Stárci během muziky vyhlásují různá sóla. Obvykle bývá „sólo ženy“, kdy je dámská volenka a nevybírají se při něm peníze, neboť toto sólo je výrazem díky přítomným mamičkám a tetičkám. Pokud jsou na muzice přespolní hosté, vyhlásuje se sólo také pro ně. V roce 1993 měly sólo rovněž stárky. Všichni utvořili kruh a přítomní chlapci se střídali při tanci se stárkami. Součástí zábavy bývá dražba máje.

Proč se právě v Ldné udržuje tato taneční zábava, která nemá jinde na Podluzí obdobu, mi informátoři nedovedli říci. Je to tradice, shodli se. Vzhledem k době, kdy tato muzika bývá – obvykle někdy ke konci října – se nabízí paralela s jednotným termínem pro hody, který stanovil Josef II. na neděli po sv. Havlu (16. 10.) a kterým se říkalo císařské. Jak víme, vedlo toto nařízení k tomu, že se někde konaly hody dvojí. Je snad kácení máje v Ldné pozůstatkem císařských hodů?

Marie Prokopová

Besedy u cimbálu v Týnci

I v dnešní době, kdy jsme zahlceni televizí a ze všech stran slyšíme stesky, jak již nejsme schopni aktivního přístupu k vlastním kulturním pořadům, bych ráda uvedla a snad i poradila, jak lze i v malých obcích uskutečnit dobré akce, které nejen pobaví, ale i poučí.

Co se nám osvědčilo v Týnci? Jsou to besedy u cimbálu, které jsou vždy tematicky zaměřeny, a myslím si, že jsme byli v tomto směru průkopníky. V posledních letech se toto dění soustřeďuje kolem mužského sboru, jehož členové po založení rodin cítili potřebu pokračovat ve svých aktivitách v oblasti folkloru, kterému se věnovali za svobodna.

Mužáci se začali scházet v roce 1985. Měli na co navazovat. Podobný kolektiv jejich starších vrstevníků uspořádal zdařilou besedu s názvem „Eště byly čtyry týdně do hodů“, kde vzpomínali první

stárci na své působení po II. světové válce, legendární kapelník Juráček nás rozesmál svými muzikantskými zážitky a lidoví umělci zajímavě vyprávěli o své práci. Tento mužácký sbor účinkoval také na několika „Setkáních Týnců“, což byla velmi prospěšná akce, která vyústila v dlouhodobé přátelské vztahy mezi obyvateli např. Vel. Týnce u Olomouce, Týnce nad Labem, Týnce nad Sázavou a ostatních.

Nynější kolektiv mužského sboru se dobře uvedl v r. 1985 také na besedě s názvem „Lidové umění a zdraví člověka“. Hosty byli tehdy lékaři nemocnice a lázní v Hodoníně. Do protikladu jsme dali minulost a současnost, starodávné zvyky a pověry v léčitelství od narození až po stáří, konfrontované s moderními způsoby léčby, které nám podle své odborné specializace zajímavě uvedli jednotliví lékaři (pediatr, porodník, chirurg, internis-

ta). Zajímavé bylo i vyprávění o dlouholetém prosazování léčivosti jodobromových vod objevených při těžbě nafty, které bylo zdárně uzavřeno vybudováním lázní v Hodoníně. Toto jsme dali do kontrastu s pověstmi o zázračných vodách. Celý program pak byl sklouben účinkováním dětí, chasy i dospělých a zazpívali nám s cimbálovou muzikou i lékaři.

Od té doby se konají každoročně besedy s vánoční tematikou, někdy za přispění i hostujících souborů (např. Břeclavánek).

10 let své činnosti oslavil mužácký sbor v r. 1995 velmi úspěšnou besedou „V Týnci v dědině“, spojenou se křtem své kazety, na které s muzikou J. Severina a za přispění dalších místních zpěváků i hostů přespolních natočil své nejúspěšnější písničky. Tradici by se měly stát besedy v předvečer hodů. Ta v r. 1995 měla název „Pod týneckú májů“. Hosty byli Karel Hegner, konferenciér folklorních pořadů brněnské televize, který má k Týnci blízký vztah, a starobřeclavský mužácký sbor.

Přehled našich besed uzavírám vzpomínkou na tu poslední, která byla svým obsahem nejrozsáhlejší a také ohlas na ni byl úměrně vynaloženému úsilí. Konala se 20. dubna 1996 pod názvem „Vzpomínka na týnecké zpěváčky“. Byl to národopisný dětský soubor, ve kterém působilo až 80 dětí. Svoji činnost vyvíjel v době okupace pod vedením řídícího učitele Tomka a byl známý po celé Moravě. V té době byl ojedinělý a jeho koncerty se setkávaly s velkým ohlasem. Stačilo jen naznačit náš úmysl a všichni bývalí členové-zpěváčky, dnes samozřejmě již 60-70letí, žijící v Týnci se s velkou chutí zapojili do příprav. Vzpomínky a zážitky z působení souboru jsme publikovali v Malovaném kraji i v okresním tisku. Pozvali jsme bývalé členy souboru, které život rozesel po celé republice. Mnozí naše pozvání přijali nebo naše setkání písemně pozdravili. Přijeli také příbuzní řídícího Tomka se svými rodinami. Vyzvali jsme spoluobčany k zapůjčení dobových fotografií o činnosti souboru a obrazů řídícího Tomka, který byl i úspěšným malířem, protože jsme věděli, že hodně jeho obrazů se dodnes v Týnci nachází. Z fotografií byla instalována zajímavá výstava a obrazy jsme pro omezené prostory ob-

radní síně v kulturním domě ani nemohli všechny vystavit. Podařilo se také zajistit nahrávku písni, které „zpěváčky“ nazpívali v brněnském rozhlase před 50 lety. Nechybělo ani pohoštění návštěvníků koláčky a vínem.

Ve vlastním programu se pak prolínaly vzpomínky bývalých členů souboru s jejich písněmi z nahrávky před 50 lety s těmi v originále a bylo konstatováno, že jim to zpívá dodnes. Dále účinkoval sbor mužáků, děti ze základní školy, sólisté, kteří pokračují v dobré reprezentaci naší obce. Vždyť podstatnou část ocenění v soutěži dětských zpěváků z Podluží „O malovaný tulipán Boženy Šebestovské“ získaly letos právě děti z Týnce, které se o svůj úspěch podělily i doma a obohatily tak program besedy. Máme také velmi schopného konferenciéra Františka Čecha, který svým jadrným vystupováním dá každé besedě ten správný spád a říz. A nikdy nechybí cimbálová muzika J. Severina z Tvrdonic. Snad budeme někdy mít i vlastní. Písnička „Veselá je dědina“, kterou si z nahrávky ve ztemnělém sále na úvod vyslechl zcela zaplněný kulturní dům, také besedu ukončila, když si ji všichni účastníci na závěr zazpívali.

A jaká bude beseda další? Nejdříve zase ta předhodová. A pro ty další se nabízí hned několik témat. Aktuální je životní prostředí. Co třeba povídání o lužním lese a jeho obyvatelích (zvěři, rybách...), nejlépe se zasvěceným odborníkem, výstava mysliveckých a rybářských trofejí?

V Týnci působilo tolik známých lidových umělců! Např. krojová krejčí (Kuče-
ra Šimon, Muškván), krojová obuvníci (Blažej Vojt., Nešpor Jan) malířečky krojových součástí (Hluchá Božena a Veronika, Hanzlíková Blažena a další). Ukázky jejich prací stojí také za pozornost.

Týnec byl znám bohatým divadelním životem, kdy současně nacvičovaly i 3 kolektivy z jednotlivých stran a spolků. V době ještě nedávné jsme se zúčastňovali divadelních festivalů v okrese (Klobouky) a mimo něj. Námětů by tedy bylo dost, snad se některý ujme.

Tímto svým příspěvkem do nově koncipovaného okresního sborníku jsem chtěla dát návod ostatním dědinám v našem okrese, jak lze i v současné době obohatit život na vesnici. Nemusí to být jen kultura importovaná z televizní obrazovky.

Karel Urban

Televizní vysílání z Borkovan

V roce 1995 byl navázán kontakt s pracovníky „Studia 6“ České televize Praha a bylo dohodnuto vysílání ranního „Studia 6“ přímo z obce Borkovany. Po předběžných přípravách a instalaci televizní techniky do vhodných prostor v obci se dne 5. 4. 1996 konalo živé vysílání na programu ČT-1, a to v době od 6.00 hod. do 8.30 hod. Vysílání se téhož dne v době od 9.30 hod. do 12.00 hod. opakovalo na programu ČT-2.

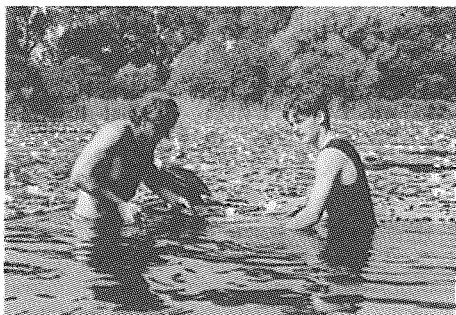
V programu vystoupil na úvod a v závěru vysílání starosta obce. Dále byl v programu rozhovor s degustátorem vína panem Františkem Pacasem, bylo nahlédnuto do domácnosti a na šikovné ruce borkovanských malířeček paní Anny

Navrátilové a paní Marie Nádeníčkové, které na téma výroby kraslic, jako tradičního řemesla, také pohovořily. V jednom z bloků byl uveden borkovanský občan, akademický sochař pan František Navrátil, který ve svém ateliéru v obci pro televizní vysílání vytvořil sochu z hlíny podle přítomného modelu a ukázal další postup při odlévání sochy z ušlechtilého kovu. V Borkovanech byly také přítomni a ve vysílání vystoupili sourozenci Ulrychovi. V rámci celého bloku „Studia 6“ byl čistý čas vysílání z obce asi 55 minut. Pořad přímo v obci uváděli moderátoři Petr Horký a Šárka Kubelková a v Praze ve studiu zajišťovala vysílání moderátorka Iva Navrátilová.

Otakar Pražák

Patnáct let činnosti Českého svazu ochránců přírody v Břeclavi

Základní organizace č. 56/02 Českého svazu ochránců přírody Břeclav byla založena v r. 1981. Je základním článkem nevládního, nepolitického, dobrovolného

sdružení, jehož cílem je podílet se na ochraně přírody a krajiny. Toto sdružení chápe přírodu jako soubor všech živých organismů včetně člověka, jejich prostředí a vztahů mezi nimi navzájem. V tomto vztahu uznává rovné právo mezi člověkem a přírodou.

Přestože breclavská organizace vznikla ještě v období totality, byli od počátku jejími členy především lidé, kteří zde našli příležitost projevit svou lásku k přírodě praktickou prací pro její ochranu. Proto také organizace byla schopna se po roce 1989 bez problémů transformovat ve standardní demokratické občanské sdružení s právní subjektivitou. Nutno však poznamenat, že změna společenských poměrů

přispěla k úbytku členů. Někteří odešli „dělat politiku“, jiní začali své představy realizovat v podnikání. Tato okolnost však neměla na činnost organizace negativní dopad.

Spektrum aktivit bylo a stále zůstává rozsáhlé. Pozornost zasluhuje především letitá, trpělivá a málo viditelná práce při ochraně vzácných druhů rostlin a živočichů, při péči o chráněná území a významné biotopy.

Od poloviny osmdesátých let začínají členové organizace rozvíjet konkrétní ochranné projekty. Mezi stěžejní patřily „Akce Formica“ zaměřená na ochranu lesních druhů mravenců a zahájení výroby budek v rámci projektu „Biologické ochrany polních a lesních kultur prostřednictvím vytváření hnízdních příležitostí pro zpěvné ptactvo, dravce a sovy“. Zatímco akce „Formica“ byla po dvou le-

Významnou součástí činnosti břevlavských ochránců se stala realizace plánů péče o zvláště chráněná území. Biotechnické zásahy v podobě odstraňování nežádoucích plevelných rostlin provedené na území národní přírodní památky Pastvisko u Lednice, v přírodní rezervaci Františkův rybník a přírodní památce Jezírko Kutnar přispěly k udržení požadovaného charakteru území a také k vytvoření vhodných podmínek pro výskyt a reprodukci vzácných druhů rostlin a živočichů.

Bezesporu k nejzajímavějším projektům současnosti patří „Program návratu vymizelých druhů rostlin a živočichů do lužního lesa podél řeky Dyje“. Jistě si řada lidí povšimla, že v posledních letech probíhají v prostorách lužního lesa rozsáhlé zemní práce, tzv. revitalizační úpravy, které zajišťují pracovníci Lesního závodu Židlochovice v úzké spolupráci s ochránci přírody. Jejich smyslem je navrátit lesu vo-

du. Tě se lesu přestalo dostávat po realizaci vodohospodářských úprav, které navíc měly za následek vymizení některých druhů rostlin a živočichů. A právě ty chtějí břevlavští ochránci do obnovené sítě starých říčních ramen, kanálů a tůní navrátit. Jedná se například o leknín bílý (*Nymphaea alba*), piskoře pruhovaného (*Misgurnus fossilis*) a skokana ostroносého (*Rana arvalis*).

Finanční krytí tohoto programu zabezpečuje jedna z nejprestižnějších ochranných organizací, Světový fond ochrany přírody - WWF International, se kterým se podařilo navázat konkrétní spolupráci.

Za účelem rozmnožování a vysazování uvedených druhů organismů buduje organizace již druhou odchovnu v prostorách mezi Poštornou a Charvátskou Novou Vsí.

Výčet všech akcí, které Základní organizace Českého svazu ochránců přírody v Břeclavi za dobu své patnáctileté existence realizovala, je obsáhlý. Uvedený přehled zahrnuje ty nejvýznamnější. Lze předpokládat, že postačí k vytvoření představy o povětrné práci málo početné skupiny lidí, kteří pro ochranu přírody skutečně něco dělají.

tech úspěšně završena, vyvěšování ptáčích budek se stalo základem „Programu vytváření hnízdních příležitostí pro sovu pálenou a sýčka obecného“. Během několika let bylo s obrovským úsilím upraveno pro hnízdění uvedených druhů sov několik desítek zemědělských objektů a větší na kostelních věžích na okrese Břeclav. Program, dnes už finančně zabezpečovaný Okresním úřadem v Břeclavi, se stal natolik úspěšný, že zaujal nejen tuzemské ochránáře, ale také ochránce přírody v Německu a ve Francii. U příležitosti Evropského roku ochrany přírody 1995 se členové organizace na základě dosažených výsledků podíleli na vydání publikace zaměřené na praktickou ochranu uvedených druhů sov, kterým na okrese Břeclav hrozilo vyhynutí.

Marie Buňatová

Výstavní činnost Regionálního muzea Mikulov v r. 1995/1996

1. Kultury na hranici (25. 11. - 17. 12. 1995)

Výstava byla součástí dlouhodobějšího projektu „Kultury na hranici“, na kterém se společně podíleli historici, politologové, etnografové a sociologové z České republiky a Rakouska. Tento projekt zaměřený na výzkum jednotlivých českomoravsko-dolnorakouských příhraničních oblastí se pokusil v historických souvislostech charakterizovat život v národnostně smíšeném prostředí pohraničí, stanovit společné rysy i rozdílnost jednotlivých krajů a naznačit možné cesty sousedství do budoucna.

Jeho výsledkem byla putovní výstava, v každém výstavním městě obohacená o lokální část. Výstava byla postupně instalována v rakouských městech: Litschau, Horn, Weitra, Retz, Gmünd, Waidhofen, v České republice navštívila města: Český Krumlov, Dačice, Třeboň, Znojmo, Jindřichův Hradec, České Budějovice a Mikulov.

Mikulovský zámek byl závěrečným místem výstavy.

Putovní část výstavy se věnovala pohraničí po celé jeho délce od Českokrumlovsko až po Mikulovsko, tematicky se soustředila na historický vývoj, hospodářství, demografii, etnografii, architekturu a vznik oboustranného nacionalismu.

Místní část jsme věnovali tématu národnostního soužití obyvatel Mikulova, především jsme se soustředili na dějiny zde sídlících Čechů, Němců, židů a stoupenců novokřtěnského hnutí. Časově se výstava pohybovala mezi lety 1400 - 1945. V tomto období jsme se pokusili zaznamenat vývoj každého etnika (v případě novokřtěnců - náboženské skupiny) a jeho vztahy k ostatním skupinám obyvatel žijících ve městě. Pro výstavu jsme využi-

li autentický písemný materiál (novinové články, dobové dokumenty, fotografie), jehož velkou část nám ze svých fondů ochotně zapůjčili pracovníci OA Břeclav se sídlem v Mikulově, dále dobové mapy (z bývalého piaristického gymnázia), vizuálně oživila výstavu habánská keramika a židovské obřadní předměty.

2. Restaurátorské práce Pavla Klimeše (18. 5. - 30. 7. 1996)

Tato výstava představila restaurátorské práce posledních několika let z dílny Pavla Klimeše. Jedním z vystavených obrazů byl „Portrét arcivévody Josefa Augusta“ (Antonius Schoonjans, 1629), který Pavel Klimeš v minulém roce restauroval pro RMM (finanční pomoc MK ČR). Dále byly vystaveny 4 obrazy Podunajského mistra z doby kolem r. 1520: „Příběh ze života sv. Kunhuty“, „Sv. Kunhuta dokazuje svou nevinu“, „Sv. Voršila a sv. Barbora“, „Sv. Kateřina a sv. Dorota“, které patří do sbírek MG v Brně, z dalších děl je nutné zmínit dekorativní vázy I. Lengelachera z doby kolem r. 1740 a „Smrt sv. Josefa“ od rakouského mistra z pol. 18. stol.

PhDr. Pavel Klimeš (*1952) absolvoval v r. 1972 SUPŠ v Brně, obor grafika u prof. D. Chatrného, poté pracoval u KSSPPOP Brno v Miloticích u prof. Jiřího Wotta, později odešel na Slovensko do ateliéru akademické malířky Gabriely Englishové, kde se věnoval restaurátorské práci. Po krátkém čase se stal vedoucím ateliéru. Na Slovensku restauroval pro SNG v Bratislavě, SNM v Bratislavě, Muzeum Trenčín, Muzeum Bojnice, Muzeum Galanta, Muzeum Levoča, Muzeum Bardějov, SÚPSOP Prešov aj.

Při zaměštňání vystudoval teorii kultury, estetiku a filosofii na Univerzitě Komenského v Bratislavě, promoval r. 1985.

Vzhledem k politické situaci však zůstal u povolání restaurátora a své filozofické články publikoval v samizdatech. Po r. 1989 zvítězil v konkurzu na místo vedoucího pedagoga ateliéru restaurování na VŠVU v Bratislavě, před rozdělením státu se vrátil do Čech, kde obdržel ministerskou licenci na restaurování. V posledních třech letech restauruje pro soukromé sběratele, pro MG Brno, zámky Lednice, Mikulov, pro Galerii moderního umění v Hradci Králové, pro farnost Kurfürstendamm. Současně se podílí na rodinném projektu - záchraně a restaurování renesančního domu č. 115 v Pouzďřanech.

3. Jánus Kubiček (7. 6. - 31. 7. 1996)

Výstava uměleckých děl brněnského výtvarníka Jánuše Kubička vznikla ve spolupráci RMM a mikulovské Galerie 27. Probíhala současně na obou místech, v zámeckých prostorách byly instalovány obrazy a grafika, prostor Galerie 27 byl věnován kolážím, dokumentaci z umělcova soukromí a ukázkám technických postupů práce grafika.

Jánus Kubiček (1921 - 1993) byl jednou z nejvýraznějších osobností brněnského výtvarnictví po 2. světové válce. Vyrůstal v uměleckém prostředí otce - sochaře Josefa Kubička a jeho brněnských uměleckých přátel, z nichž největší vliv na něj měli Jiří Mahen a Jan Trampota. Absolvoval soukromá studia u otce a u malíře Jana Trampoty, po maturitě začal studovat na škole uměleckých řeme-

sel v Brně. V r. 1957 stál u založení tvůrčí skupiny Brno 57, která se zásadním způsobem zasloužila o uvedení abstraktní malby na českou scénu.

Motivem jeho raných obrazů bylo především město, ovlivněn Cézannem, Piccassem a Bohumilem Kubištou vytvořil v 50. a 60. letech řadu figurálních kompozic. Od 60. let se věnoval abstraktní malbě, námětově čerpal z antické mytologie, zásadními tématy se pro něj stal ateliér a pohyb světla. Vedle malování se celý život průběžně vracel ke grafice, na konci 70. let vytvořil sérii koláží na grafikách.

Myšlenka realizovat v Mikulově umělcovu výstavu má svou vnitřní vazbu na jeden, byť kratší úsek Kubičkova života. V r. 1947 podnikl J. Kubiček dvouměsíční studijní cestu do Itálie, která jej po výtvarné stránce ovlivňovala celý život. Po návratu žil a pracoval necelý rok v Mikulově, který mu učaroval přírodní scenérií bílých vápenců Pálavy, barokní architekturou města a svým způsobem mu připomínal italský jih. Vytvořil tu sérii obrazů s městskou tematikou, které jsou vedle své výtvarné hodnoty i dokumentem o tváři poválečného Mikulova.

Mikulovská výstava prezentovala Kubičkova raná ztížení, krajinomalby z prostředí Mikulova a Brna, grafickou tvorbu 70. let a velká abstraktní plátna, ve kterých obracel autor svou pozornost k základním filozofickým otázkám života. Druhou, odlehčenou polohou byla instalace koláží v Galerii 27, která představila Kubička jako umělce se smyslem pro humor a dvojsmyslný vtíp.

Milada Rigasová

Výstava Stepí na hranicích jižní Moravy a Rakouska

Přírodovědecké pracoviště Regionálního muzea v Mikulově připravilo pro hlavní turistickou sezónu botanickou a zoologickou výstavu nazvanou Stepí na hranicích jižní Moravy a Rakouska. Výstava se konala od 7. června do konce září 1996. Původ většiny našich stepí je převážně druhotný. Když se po skončení poslední doby ledové klima oteplilo, začala mohutná migrace rostlinstva z východní, jihovýchodní a jižní Evropy do Evropy střední a severní. Postupně došlo k zalesnění téměř celého území Evropy. Bezlesemé formace se v té době vyskytovaly vzácně a byly ostrůvkovitě roztroušeny. Jejich přirozený výskyt je možno předpokládat pouze na velmi mělkých půdách na obvodu skal, v přirozených světlínách teplomilných a šípákových doubrav a jejich lemech. Na nejsušší a nejslunnější z těchto míst se nastěhovaly rostliny z původních východoevropských nebo jihoev-

ropských stepí a vyvinula se stepní nebo lesostepní vegetace. Odtud se stepní druhy šířily i na plochy, které později člověk zbavil lesa a přeměnil je na pastviny a pole. Na výhřevných a výsušných stanovištích Mikulovska se rovněž nachází společenstva, která jsou svojí fyziognomií, ekologickými nároky a složením květeny podobná společenstvům kontinentálních stepí. Botanická část výstavy je tematicky rozdělena do dvou částí. Část Stepí Mikulova si všimá nejižnější části Pálavských kopců, mikulovských skalnatých vápencových návrší. Vzhledem k celostátnímu a evropskému významu, vysoké vědecké a kulturně historické hodnotě Pálavy bylo v roce 1946 jedním z prvních aktů Okresního národního výboru v Mikulově vyhlášení 10 přírodních rezervací, z nichž Svatý kopeček, Turolď, Kočičí skála a Šibeničník leží v katastru města Mikulova. Přírodovědná hodnota těchto návrší i celé zdejší krajiny je dána zcela výjimečnou polohou a významem nejen v rámci jižní Moravy, ale celé střední Evropy. Leží na severozápadním výběžku maďarských nížin a vídeňské kotliny, oblasti nazývané Panonie, což je území ohraničené Vídeňským lesem, Dunajem a Sávou. Panonie měla velký význam při osídlení jižní Moravy xerothermní (sucho a teplomilnou), druhově nesmírně bohatou květenou a zvířenou jihovýchodní Evropy. Vlastní xerothermní rostlinná společenstva mají charakter druhově bohatých květnatých trávníků - stepí. Stepí Mikulovska jsou našimi nejlepšími lokalitami xerothermní květeny. Přestože se jednotlivé stepní lokality navzájem podobají, lze každou z lokalit charakterizovat výskytem druhů rostlin nevyskytujících se na ostatních lokalitách, nezvyklou početností výskytu vzácných druhů, velkým počtem druhů jednoho rodu či jinými specifiky.

Každá ze zmíněných lokalit je také významná po stránce geologické, geomorfologické a paleontologické. Na holém a hladkém povrchu vápencových skal jsou zajímavé vývrty mořských hub z rodu *Viola*, vývrty mlže skulaře vrtavého a mnoho dalších paleontologických jevů z doby, kdy tato místa byla ostrovním pobřežím v třetihorním moři. V bývalých vápencových lomech se nacházely četné zkameněliny živočichů a nerosty s otisky rostlin. Mnohé exponáty z těchto lokalit se zachovaly v depozitářích Regionálního muzea Mikulov, zásluhou sběratelského nadšení dr. Karla Jüttnera, zakladatele a dlouholetého ředitele zdejšího muzea. Návštěvníci mají jedinečnou možnost zhlédnout část z těchto unikátních pokladů.

Druhá část výstavy Stepi bývalého hraničního pásma si všímá nízkých vápencových pohoří na hranicích jižní Moravy a Rakouska. Mikulovské vrchy, Valtická pahorkatina a Přerovské kopce tvoří, dnes znovu, přirozenou hranici jižní Moravy a Rakouska. Stepní lokality hraničního hřebene mezi Novým Přerovem a Valticemi: Lange Wart, Šibeničník, Skalky, Paví kopec, Rajsna a Staré lomy se vyznačují přítomností neobvyklého množství vzácných druhů stepní květeny, které se zde vyskytují často v početných populacích. Všem lokalitám je totiž společný více než čtyři desetiletí trvající vývoj bez podstatnějšího zásahu lidské ruky, ať už se jedná o zemědělské zásahy, těžbu vápence nebo rušivý účinek turistů. Všechny zmíněné lokality byly součástí tzv. hraničního pásma, téměř 200 m širokého, neprodyšně uzavřeného území na hranicích s Rakouskem. Srovnání území na opačných stranách hranice je víc než výmluvné. Fragmenty stepí jsou zachovány jen na české straně hranice. Na rakouské straně byly tyto oázy více méně původní přírody zúrodněny v pole, vinice či sady.

Stepi na hranicích jižní Moravy a Rakouska jsou nejen krásné, ale jsou také důležitou, nesmírně bohatou genetickou bankou a zároveň ukázkou původní přírody uprostřed kulturní krajiny, zcela přeměněné činností člověka. Příroda je dnes bohužel narušena do té míry, že ani tyto zbytky původní přírody nemohou do budoucna přežít bez aktivní ochrany člověka. Autorkou botanické části výstavy, která je prezentována množstvím černobílých a barevných fotografií teplomilných rostlin, je Mgr. Milada Rigasová.

Každý ekosystém tvoří vedle rostlinstva také živočichové, především hmyz a ptáci. Botanická část výstavy je proto doplněna částí zoologickou.

Stepní druhy hmyzu do stepí migrovaly spolu se stepními druhy rostlin, na něž je mnoho z nich svým vývojem a existencí přímo vázáno. Pro mnohé znamenají ji-homoravské stepi severní hranici jejich rozšíření, několik druhů se dokonce v rámci České republiky vyskytuje pouze na jižní Moravě, a to někdy jen na jedné lokalitě. Tato část výstavy, jejímž autorem je Mgr. Pavel Pokorný, je prezentována zvláště významnými druhy stepního hmyzu ze sbírek Regionálního muzea.

Mnozí původně stepní živočichové se druhotně usídlili na polích a někteří z nich se zde mohou i přemnožit a působit škody. Někteří ptáci mohou žít na otevřené stepi, dávají však přednost místům s jednotlivými keři. Pro další druhy ptáků jsou keře či stromy ve stepi nezbytnou podmínkou, neboť si v nich zakládají svá hnízda. Tato část výstavy, jejímž autorem je RNDr. Petr Macháček, je doplněna vycpaninami nejvýznamnějších zástupců stepních ptáků a savců ze sbírek Regionálního muzea Mikulov.

Výstava má putovní charakter. Od října 1996 do dubna 1997 je instalována na gymnáziu v Mikulově. Od května 1997 do července 1997 si ji mohou prohlédnout návštěvníci muzea ve Znojmě.

Vlastimil Svěrák

Výstava obrazů C. M. Thumy na zámku v Lednici

V sobotu 6. července 1996 byla na zámku v Lednici slavnostně zahájena výstava obrazů a grafiky malíře Carl Marii Thumy (1870-1925). Výstavu instalovanou v nově zrestaurovaných prostorách bývalé zámecké kuchyně a k ní přiléhající chodby uspořádaly Moravská galerie v Brně, Státní zámek Lednice a Státní okresní archiv Břeclav se sídlem v Mikulově. Dílo C. M. Thumy nebylo pro premiérovou výstavu v těchto nových prostorách vybráno náhodou, neboť autor prožil téměř polovinu svého života právě v Lednici. Výstavu zahájila ředitelka Státního zámku Lednice PhDr. Holásková, o životě C. M. Thumy promluvil PhDr. Vlastimil Svěrák.

Carl Maria Thuma se narodil 3. 2. 1870 v Brně v německé, umělecky založené rodině. Už v době studia na gymnáziu navštívil v r. 1885 dvakrát Lednici a do svého skicáře vytvořil první kresbu v zámeckém parku. Tenkrát ještě netušil, že se Lednice stane jeho osudem. V letech 1888 - 96 studoval malířství na věhlasné akademii v Mnichově, v dalších letech cestoval po celé západní Evropě. V Mnichově poznal Elsu Simonu Braunschweigerovou, s níž se oženil, a v r. 1899 se s ní vrátil na Moravu. Pro svůj další život si zvolil Lednici, kde začal od podzimu 1899 působit jako učitel kreslení na vyšší hospodářské a zahradnické škole, založené v r. 1895, na níž vyučovali vynikající odborníci známí i v zahraničí. Městečko s romantickým zámekem Jana knížete z Lichtenštejna uprostřed nádherného parku a krásná, lidskou rukou zušlechtná a udržovaná okolní krajina, ho inspirovaly v jeho díle. Přesídlením do Lednice vstoupil Thuma do svého nejvýznamnějšího tvůrčího období a zde také prožil nejšťastnější léta v kruhu své rodiny. Narodily se jim tři děti, dcera Elfriede a synové Karl a Wolfgang.

C. M. Thuma se pod vlivem tvorby Ra-

kušana Eugena Jettela věnoval především malbě krajiny v plenéru, zátiší s květinami a portrétní tvorbě. V jeho pozoruhodných grafických listech se projevuje vliv starých Holanďanů a soudobé grafiky v čele s Wilhelmem Ungerem. Vedle krajinek či podobizen vytvářel i drobná grafická díla jako novoročenky nebo ex libris.

Thuma byl velmi úspěšný umělec. Řadu jeho děl zakoupil jeho podporovatel a obdivovatel kníže Lichtenštejn, jeho obrazy si pořídily i k významné instituce, jako bylo ministerstvo kultu a vyučování ve Vídni nebo brněnská kapitula. Thuma udržoval přátelské kontakty s řadou významných umělců, k nimž patřili například Emil Orlik nebo Hugo Baar, a intenzivně se zúčastňoval uměleckého spolkového života. V roce 1909 vznikl v Brně za jeho aktivní spoluúčasti spolek Vereinigung deutscher bildender Künstler Mährens und Schlesiens, sdružující řadu významných umělců německé národnosti, kteří pocházeli z Moravy a ze Slezska, ale žili a tvořili většinou mimo svou vlast, hlavně ve Vídni. Byli to umělci patřící k nejlepším v německém prostoru ve své době.

Thumovo dílo se uzavřelo předčasně v roce 1925. Ještě v únoru t. r. namaloval pro knížete z Lichtenštejna v zámeckém skleníku obraz s krvavě rudým rododendronem, jehož vzniku kníže na vlastní přání přihlížel. Kníže Thumův „Rododendron“ miloval a opatroval na zámku ve Valticích. Jedním z jeho posledních obrazů byl pohled od minaretu k lednickému zámku. Thuma se tak vrátil několik týdnů před svou smrtí k témuž námětu jako při své druhé cestě do Lednice na podzim 1885. C. M. Thuma zemřel 24. srpna 1925 na otravu krve, způsobenou pravděpodobně malířskou barvou. Jeho pohřbu v Lednici se zúčastnili všichni vý-

znamní moravští umělci německé i české národnosti. Jeho žena nesla ztrátu svého manžela velice těžce. Lednici v dubnu 1945 opustila a zbytek života prožila v Horních Rakousích v okolí města Bad Ischl.

Na výstavu bylo zapůjčeno 20 obrazů a na 40 grafických listů. Vedle několika portrétních studií je na vystavených plátnech zobrazena především krajina v okolí Lednice. Obrazy zaujmou nejen vynikajícím ztvárněním okolní přírody, ale i detailním propracováním bouřkových mraků nad nízkým horizontem. Na jednom z rozměrnějších děl je vyobrazena písčinná krajina u Bulhar, námět zpracovaný Thumou ve více variacích. Nechybí ani pohled na lednický zámek, do zámeckého skleníku nebo na selské stavení kryté doškovou střechou. Škoda, že nemohlo být vystaveno Thumovo rozměrné dílo s orajícím císařem Josefem II., vycházející ze skutečné události, kdy Josef II. při své cestě Moravou v r. 1769 spatřil na poli u Slavíkovice poblíž Rousínova orajícího sedláka Antonína Trnku. Prikázal zastavit a vyoral rádlom několik brázd po délce

celého pole. V současné době poškozený obraz uchovává Moravská galerie v Brně. Zajímavou součástí výstavy je řada fotografií zhotovených z originálních negativů na skle, pořizovaných C. M. Thumou. Fotografie Thuma využíval při své tvorbě, hlavně při kresbě portrétů. Negativy byly před 10 lety získány zásluhou Václava Hortvíka do Okresního archivu v Mikulově a jsou součástí sbírky negativů.

Pozoruhodným návštěvníkem vernisáže byl thumův vnuk Heinrich Recht, doktor práv, se svými dvěma dospívajícími dcerkami. Narodil se v r. 1940 v Lednici thumově dceři Elfriedě, provdané Recht, a prvních pět let prožil v Lednici. V současné době žije v hlavním městě Irské republiky Dublinu a také on se zabývá uměním. Neskrýval nadšení nad tím, že byla tato výstava uspořádána. Byla to zřejmě první výstava děl C. M. Thumy po sedmdesáti letech od velké posmrtné výstavy v r. 1926 v Brně. Touto výstavou byl alespoň částečně splacen dluh vůči umělci neprávem téměř zapomenutému. Výstava skončila 29. září 1996.

Jiří Rufer

Odhalení pamětní desky Janu Masarykovi na Domově mládeže v Břeclavi

Na podzim roku 1994 vznikla myšlenka pojmenovat Domov mládeže v Břeclavi na Mrštíkově ulici jménem Jana Masaryka. Souhlas PhDr. Anny a Herberty Masarykových, zprostředkovaný JUDr. Antonínem Sumem, byl dán písemně ředitelem domova mládeže v Břeclavi na jaře 1995.

Autorem návrhu i realizace desky v bronzu je Josef Uprka, profesor Průmyslové školy v Opavě. Pamětní deska je umístěna v Břeclavi na budově popisného čísla 2202. Byla za účasti veřejnosti odhalena dne 13. září 1996 přednostou Okresního úřadu Břeclav Mgr. Jiřím Pav-

lovem. Při této příležitosti přednesl slavnostní projev ředitel domova mládeže PhDr. Jiří Rufer:

„Jsem rád, že jste si našli několik chvilék času v současném uspěchaném světě a že svou přítomností vzdáváte hold významné osobnosti českého národa i bývalého československého státu.

Vaše přítomnost zde utvrzuje v tom, že si nejenom pro současnost, ale i pro budoucnost uvědomujete to, čemu se říká paměť národa i jeho tradice. Zejména po jejím čtyřicetiletém systematickém vymývaní bychom měli usilovat o její obnovu a nezapomínat na své hrdiny i události,

kteří významně zasáhly do dějin národa i státu a zanechaly tam osudová či předurčující stigmata.

Dnešní ráno, jak příznačné, pátek 13., uplynulo 17 719 dní od středy 10. května 1948, kdy ministr zahraničních věcí Československé republiky Jan Masaryk, mladší syn Tomáše Masaryka, byl nalezen mrtvý pod okny svého bytu v Černínském paláci v Praze.

Po květnu 1945 byl Jan vedle prezidenta Beneše druhou nejpopulárnější osobností v zemi.

Připomeňme si něco málo z jeho života.

Po maturitě na akademickém gymnáziu v Praze strávil několik let dalším studiem i prací v USA. Důkladně poznal tamnější život, ale co bylo asi pro jeho pozdější práci v diplomacii nejdůležitější, zvládl do jemných detailů i nářečových fines anglický jazyk, též díky své matce Američance, a mnoha cizincům připadal spíš jako Američan než Čech.

V roce 1919 zahájil svou diplomatickou kariéru. Stal se tajemníkem ministerstva zahraničí, chargé d'affaires ve Washingtonu, v letech 1925 - 1938 pak zastával místo vyslance a zplnomocněného ministra v Londýně.

Ale již 16. března 1939 vystoupil poprvé veřejně v Chicagu s bojovým projevem za svobodu své země a burcoval svědomí pokrokových i svobodomyslných Američanů po celých USA. Na podzim 1939 se vrátil do Londýna, kde po boku prezidenta Beneše bojoval za osvobození vlasti a stal se ministrem zahraničí a národní obrany exilové vlády. Do srdcí svých spoluobčanů se nesmazatelně zapsal svými hovory v BBC, určeným pro posluchače v protektorátě. 30. července 1945, kdy se vrátil do Prahy, ho spontánně uvítal celý národ, projevující mu lásku a důvěru.

O jeho diplomatickém mezinárodním uznání svědčí nejenom to, že podepisoval v San Franciscu zakládající chartu Spojených národů na konci 2. světové války, ale i to, že mezinárodní společenství uvažovalo o jeho kandidatuře na místo generálního tajemníka OSN.

Smrt Jana Masaryka byla pro demokratické Čechoslováky, pro generaci mou

i našich otců hlubokým otřesem, signálem začátku konce masarykovské demokracie. Jméno Masaryk bylo a je ve 20. století v českých zemích pojmem pro značnou část obyvatel, ba dokonce pojmem posvátným. Masaryk otec byl spolu s Benešem tvůrcem demokratického československého státu, ale Masaryk syn již během světové války pochopil, že jeho obnova nebude důsledná a těsně před smrtí musel přetpět novou, a jak se do nedávna zdálo, i definitivní likvidaci demokratických ideálů.

Takže až listopadem 1989 jsme, obrazně řečeno, navázali tam, kde demokracie musela svou cestu únorem 1948 ukončit.

Vozovka, po které se nyní ubírá naše demokracie současnosti, je ještě velice úzká, někde kostrbatá a není snadné vyhnout se pádu do příkopu totalitního či do škarpy postmoderní. Obzvláště tehdy, derou-li se na rozhodující místa „regulovčíci“ z politického záhrobní, dobře ukryti a zamaskováni v hospodářském podhoubí, kteří by s drzostí sobě vlastní rádi rozhodovali o svých spoluobčanech.

V souvislosti s 10. březnem 1948 říkám, a tak to demokratická veřejnost prožívala, že Janova smrt byla smrtí násilnou, mučednickou a byl přímo či nepřímo zavražděn, i když přítel doktor Sum, jeden ze tří Masarykových tajemníků, úporně obhajuje svou domněnku, že ministr spáchal sebevraždu, aby varoval Československo před komunistickým nebezpečím.

Končím. Za malou chvíli odhalí Mgr. Jiří Pavlov pamětní plastiku, která nám všem, ale zejména pedagogům i studentům, má připomínat základní masarykovský příkaz o hledání pravdy, zejména pak pravdy o sobě samých. Což se však bez jasného vyřčení pravdy o minulosti neobejde.

Janův život, ale obzvláště jeho tragická smrt, budiž nám trvalým varováním i příkazem, že i demokracie má své meze a má své legitimní právo na obranu. A nebojme se tradice. Obzvláště ne masarykovské. Mám někdy dojem, jako bychom v divém shonu každodenní všednosti za prchavými zisky dne zapomínali nejenom na modré nebe nad námi, sami na sebe navzájem, neuměli se zastavit, položit kytičku a posílit ducha, ale zapomínali a přehlíželi i to, co nás v prostoru a času spojuje a co je jeho tkanivem.

Tradice, ta vnitřní struktura času nás nespojuje pouze s minulostí, je nejenom jejím přenosem do přítomnosti, ale i kontaktem s budoucností, protože orientuje i prikazuje v plnění povinností dále odevzdávat demokratické dědictví následujícím generacím.

V tomto kontextu má život, osud, ale ze-

jména smrt Jana Masaryka nezastupitelné místo.

Prosím breclavskou demokratickou veřejnost, aby naši, jak se neskromně domnívám, myšlenku, kterou svým dílem zhmotnil mistr Uprka, přijala jako příspěvek všech našich pracovníků k oslavám 950 let města.“

Petr Zoubek

Volby do Poslanecké sněmovny a Senátu Parlamentu ČR

Volby do Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky proběhly ve dnech 31. května a 1. června 1996. Jejich průběh byl v okrese zajišťován okresní volební komisí a okrskovými volebními komisemi. Na rychlém a kvalitním zpracování výsledků voleb se aktivně podílely sumarizační útvary sestavené z pracovníků okresního oddělení Českého statistického úřadu, Okresního úřadu Břeclav a Podniku výpočetní techniky, a.s. Volební výsledky za okres Břeclav zaslala okresní volební komise dálkovým přenosem dat krajské volební komisi v Brně již v sobotu 1. června 1996 po 22. hodině.

Ve volebním jihomoravském kraji podalo svou kandidátku 16 politických subjektů. V okrese Břeclav se volilo ve 128 volebních okrscích a voleb se zúčastnilo 71 569 občanů, což představuje účast 75,8 % oprávněných voličů. Odevzdáno bylo 70 980 platných hlasů, 589 hlasů bylo neplatných. Odvoleno bylo ve všech volebních okrscích. Účast voličů byla zhruba o 11 % nižší než v předchozích parlamentních volbách.

Nejvíce hlasů ze všech politických subjektů získala Občanská demokratická strana - 25,86 %. Na druhém místě se umístila Česká strana sociálně demokratická se ziskem 21,76 % hlasů. Komunistická strana Čech a Moravy na třetím místě získala 13,49 %. Křesťanská a demokratická unie - Československá strana lidová získala 12,43 % hlasů, Občanská demo-

kratická aliance 7,04 % a Sdružení pro republiku - Republikánská strana Československa 6,99 % hlasů. Subjekty, které se ve volbách do Poslanecké sněmovny umístily na dalších místech, získaly už jenom méně než 5 % hlasů a umístily se v tomto pořadí: Důchodci za životní jistoty, Hnutí samosprávné Moravy a Slezska - Moravské národní sjednocení, Svobodní demokraté - Liberální strana národně sociální, Demokratická unie, Moravská národní strana - Hnutí slezskomoravského sjednocení, Českomoravská unie středu, Levý blok, Nezávislí, Strana demokratické levice a Česká pravice.

Nejúspěšnější strany v rámci našeho okresu získaly nejvíce hlasů v těchto obcích: Občanská demokratická strana v Kosticích - 37,56 % a dále zvítězila v obcích Bavorý, Bořetice, Brumovice, Břeclav, Cvrčovice, Dolní Dunajovice, Dolní Věstonice, Drnholec, Hrušky, Hustopeče, Ivaň, Kašnice, Klentnice, Lanžhot, Lednice, Moravská Nová Ves, Němčičky, Nový Přerov, Perná, Podivín, Pohořelice, Příbice, Rakvice, Starovičky, Strachotín, Šakvice, Tvrdonice, Velké Bílovice, Velké Hostěrádky, Velké Pavlovice, Vranovice, Vrbičce, Zaječí. Česká strana sociálně demokratická získala nejvíce hlasů v Horních Věstonicích - 39,30 % a dále zvítězila v obcích Borkovany, Diváky, Dobré Pole, Jevišovka, Klobouky u Brna, Kobyly, Krumvíř, Mikulov, Milovice, Morkůvky, Novosedly, Pavlov, Pouzdřany, Přitluky, Starovice,

Valtice, Vlasatice. Shodného výsledku dosáhly ODS a ČSSD v obci Horní Bojanovice. Komunistická strana Čech a Moravy byla nejsilnější stranou v Bulharech - 30,89 % a dále zvítězila v obcích Brod nad Dyjí, Březí, Pasohlávky, Sedlec, Týnec. Křesťanská a demokratická unie - Československá strana lidová dostala nejvíce hlasů v Šitbořicích - 39,72 % a zvítězila také v obcích Boleradice, Hlohovec, Křepice, Moravský Žižkov, Nikolčice, Popice, Uherčice, Velké Němčice. Sdružení pro republiku - Republikánská strana Československa zvítězila ve Velkých Hostěrádkách se 17,39 %. Občanská demokratická aliance byla nejsilnější stranou v Kobylí s 10,42 %. Voliči dále svými hlasy rozhodli, že okres Břeclav bude mít v Poslanecké sněmovně tři zástupce: Martina Přibáně (ODS), Miroslava Grebeníčka (KSČM) a Jana Kostrhuna (ČSSD).

Nejvíce preferenčních hlasů od voličů v okrese Břeclav získal Jan Kostrhun (ČSSD - 1424). Z dalších kandidátů největší podporu prostřednictvím preferenčních hlasů vyjádřili voliči Františku Baldiánovi (KDU-ČSL - 1217), Miroslavu Grebeníčkov (KSČM - 1141), Milanu Uhdemu (ODS - 985) a Martinu Přibánovi (ODS - 957). Pozn.: Pro tuto informaci bylo použito údajů z publikace Českého statistického úřadu „Volby do Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR 31. 5. - 1. 6. 1996, okres Břeclav“ doplněných o údaje z periodického tisku.

Při volbách do Senátu Parlamentu České republiky se poprvé volilo 81 senátorů pro druhou komoru orgánu zákonodárné moci České republiky. Při těchto volbách došlo k uplatnění většinového systému a ve volebním obvodu č. 56, který tvoří území okresu Břeclav proběhly dvoukolově. První kolo proběhlo ve dnech 15. a 16. listopadu 1996, druhé kolo ve dnech 22. a 23. listopadu 1996. Senátor pro volební obvod č. 56 se v souladu s ustanovením § 94 zákona č. 247/1995 Sb., o volbách do Parlamentu České republiky, volil na období čtyř let.

Do prvního kola voleb do Senátu podalo kandidátku 7 kandidátů. V okrese Břeclav se volby uskutečnily ve 128 volebních okrscích a prvního kola voleb se zúčastnilo 32,67 % oprávněných voličů. Účast voličů byla mnohem nižší než při letošních volbách do Poslanecké sněmovny, kdy se zúčastnilo 75,8 % oprávněných voličů. Nízký zájem o volby do se-

nátu zřejmě zapříčinila negativně vyznívající polemika o účelnosti druhé komory parlamentu, probíhající před volbami v mediálních prostředcích.

Nejvíce hlasů ze všech kandidátů v prvním kole získal Mgr. Jiří Pavlov (kandidoval za Občanskou demokratickou stranu) - 37,27 % hlasů. Na druhém místě se umístil Ing. Mgr. Tomáš Krejčířík (kandidoval za Českou stranu sociálně demokratickou) se ziskem 17,56 % hlasů, kandidát za Komunistickou stranu Čech a Moravy Ing. Vojtěch Jedlička na třetím místě získal 17,02 % hlasů. Čtvrtý skončil RNDr. Tomáš Zejda (kandidoval za Občanskou demokratickou alianci), kterého volilo 12,29 % voličů. Pátý byl Václav Petrásek (kandidoval za Moravskoslezskou koalici) s 9,84 % hlasů, šestý Ing. Pavel Klak (kandidoval za Svobodné demokraty - Liberální stranu národně sociální) se 4,34 % hlasů a sedmý skončil Ladislav Froněk (kandidoval za Stranu československých komunistů) s 1,68 % hlasů.

Ke zvolení už v prvním kole bylo třeba získat nadpoloviční většinu platných hlasů. Tohoto výsledku žádný z kandidátů nedosáhl a proto se muselo v našem volebním obvodu uskutečnit i druhé kolo senátních voleb do kterého postoupili první dva kandidáti s nejvyšším počtem hlasů v prvním kole - Mgr. Jiří Pavlov a Ing. Mgr. Tomáš Krejčířík.

Druhé kolo senátních voleb se zúčastnil ještě nižší počet voličů než v kole prvním. Přišlo volit pouze 29,13 % voličů, což je o více než 3 % méně oproti kolu prvnímu. V druhém kole senátních voleb zvítězil Mgr. Jiří Pavlov, který získal 13 764 hlasů (50,29 %), druhý kandidát Ing. Mgr. Tomáš Krejčířík získal 13 605 hlasů (49,71 %). Mgr. Jiří Pavlov zvítězil v 35 obcích okresu Břeclav, v jednom případě kandidáti dosáhli stejného výsledku a Ing. Mgr. Tomáš Krejčířík zvítězil v 32 obcích. Mgr. Jiří Pavlov byl úspěšný v obcích: Bavory, Boleradice, Bořetice, Brumovice, Cvrčovice, Drnholec, Hlohovec, Horní Bojanovice, Hrušky, Hustopeče, Ivaň, Jevišovka, Kašnice, Kostice, Klentnice, Klobouky, Kobylí, Křepice, Lanžhot, Moravská Nová Ves, Moravský Žižkov, Němčičky, Nikolčice, Novosedly, Podivín, Pohořelice, Přibice, Šakvice, Šitbořice, Uherčice, Velké Bílovice, Velké Hostěrádky, Velké Němčice, Vranovice a Vrbice. Ing. Mgr. Tomáš Krejčířík byl ús-

pěšný v obcích: Břeclav, Borkovany, Brod n. Dyjí, Březí, Bulhary, Diváky, Dobré Pole, Dolní Dunajovice, Dolní Věstonice, Horní Věstonice, Krumvíř, Lednice, Mikulov, Milovice, Morkůvky, Nový Přerov, Pasohlávky, Pavlov, Popice, Pouzdřany, Přítluky, Rakvice, Sedlec, Starovice, Starovičky, Strachotín, Tvrdonice, Týnec, Valtice, Velké Pavlovice, Vlasatice a Zaječí. Stejného výsledku oba kandidáti dosáhli v obci Perná.

Na bezproblémovém průběhu senátních voleb v okrese Břeclav se se výrazně podíleli svou kvalitní a pečlivou prací především členové okrskových volebních komisí a dále sumarizační útvary sestavené z pracovníků okresního oddělení Českého statistického úřadu, Okresního úřadu Břeclav a Podniku výpočetní techniky a.s.

Pro tuto informaci byly použity údaje z podkladů okresní volební komise, doplněné údaji z periodického tisku.

Miroslav Grebeníček – životopis

OV KSČM Břeclav nedodal.

Jan Kostrhun – životopis

Jan Kostrhun se narodil 3. července 1942 v Podivíně. Po maturitě na Jedenáctileté střední škole v Břeclavi (1959) vystudoval Vysokou školu zemědělskou v Brně, vychovatelský směr Fakulty agronomické (1964). Do zaměstnání nastoupil jako zootechnik Státního statku Drnholec na hospodářství Novosedly. Od roku 1965 pracoval v Krajském plemenářském podniku Br-

no na okresním středisku v Hustopečích u Brna, postupně jako chovatelský instruktor, plemenářský zootechnik, konzultant a samostatný šlechtitel. V roce 1985 se stal scenáristou Filmového studia Zlín. Od roku 1990 má svobodné povolání, v r. 1992 byl poslancem Federálního shromáždění ČSFR.

V roce 1968 mu bylo na vlastní žádost zrušeno členství v KSČ vyloučením. Byl zakládajícím členem Zemědělské strany v roce 1990, na počátku slučovacích tendencí s Liberálně sociální unií z ní vystoupil, od roku 1994 je členem ČSSD.

Jeho otec Jan byl novinářem, po normalizačních čistkách skončil u cestářů, matka Dagmar pracovala jako dělnice. Má dva mladší bratry, Jiřího a Pavla. Je podruhé ženatý (manželka Marie zemřela v r. 1987). Z prvního manželství má dceru Lenku (1963) a syna Jana (1970), z druhého manželství dceru Janu (1989). Manželka Stanislava je soukromá podnikatelka v kosmetickém oboru.

Od roku 1965 se soustavně věnuje literární a publicistické činnosti, napsal a vydal patnáct knih, z nichž mnohé byly oceněny významnými literárními cenami, je autorem pěti celovečerních filmů, dvou televizních filmů, několika dokumentárních filmů a publicistických a zábavných pořadů.

Martin Přibáň – životopis

Narozen 28. listopadu 1958 v Opavě. Otec byl členem Státní filharmonie v Brně a matka pracovala jako samostatná vědecká pracovnice v Moravském muzeu v Brně se specializací na život a dílo Leoše Janáčka. Po maturitě na brněnském gymnáziu v roce 1978 studoval Martin Přibáň pedagogicky zaměřený obor čeština - dějepis na filozofické fakultě Masarykovy univerzity v Brně (1978 - 1983). Zde také získal doktorát na téma srovnání nacistického režimu v Generálním gouvernementu a Protektorátu B+M (1987). Postupně pracoval jako poštovní doručovatel, učitel na základní škole, průvodce, knihovník a dokumentátor Historického muzea ve Slavkově u Brna. V roce 1988 se vrátil k učitelství a vyučoval na Základní škole pro slabozraké a nevidomé v Brně a při zaměstnání vystudoval speciální pedagogiku na pedago-

gické fakultě Palackého univerzity v Olomouci.

V roce 1992 byl zvolen za ODS do České národní rady (od r. 1993 Poslanecká sněmovna Parlamentu ČR), kde pracoval ve výboru pro vědu, vzdělávání, kulturu, mládež a tělovýchovu a ve Stálé komisi pro sdělovací prostředky. V roce 1996 byl znovu zvolen poslancem PČR za ODS. Pracuje v tomtéž výboru - je místopředsdou školského podvýboru, je také členem zahraničního výboru, Stálé komise pro sdělovací prostředky a Stálé delegace Parlamentu ČR v Organizaci pro bezpečnost a spolupráci v Evropě.

S manželkou Věrou, která je soukromou dětskou lékařkou, mají tři děti, Radka (1983), Pavla (1987) a Barbaru (1991). Po deseti letech života strávených v Kloboukách u Brna (1984-1994) žije nyní v Břeclavi - Poštorné.

Jiří Pavlov – životopis

Jiří Pavlov se narodil 2. dubna 1943 jako páté dítě, a to jako dlouho a toužebně očekávaný jediný kluk. Vyrůstal ve velmi skromném prostředí, avšak díky péči

svých rodičů a starších sester prožil krásné dětství. Otec byl včelař s mimořádně silným vztahem k přírodě a všemu živému, matka se starala o početnou rodinu.

Po absolvování Střední průmyslové školy v Břeclavi pracoval v technických profesích. Následuje studium na Pedagogické fakultě Masarykovy university v Brně, po jejímž absolutoriu působil více jak 20 let jako kantor základní školy.

V roce 1991 přechází do státní správy, neboť se chtěl bezprostředně podílet na toužebně očekávaných změnách v naší společnosti. Nejdříve zastával funkci zástupce přednosty OkÚ, v letech 1993 až 1996 funkce přednosty Okresního úřadu Břeclav.

Je ženatý od roku 1967, manželka Věra pracuje jako učitelka základní školy. Rodina je pětičlenná, tři děti jsou již dospělé.

Po letech v panelovém domě se rodina přestěhovala do rodinného domku, neboť nejmladší dcera chtěla psa. S dalmatincem Falkem je tedy rodina Pavlovů vlastně šestičlenná.

